

Ешуа

Биринши бап

Жаратқан Ийениң Ешуаға берген буйрығы

1 ¹ Жаратқан Ийе Өз қулы Муўсаның өлиминиң соң, оның жәрдемшиси Нун улы Ешуаға былай деди:

² – Мениң қулым Муўса өлди. Қәнекей, енди сен пүткил халық пенен бирге Иордан дәрьясын кесип өтип, Мен сизлерге, яғный Израил халқына беретугын елге кириңдер. ³ Муўсаға айтқанымдай, аяғыңыз тийген барлық жерлерди сизлерге беремен. ⁴ Сизлердиң жер шегараңыз кубладағы шөлден арқадағы Лебанонға дейин, шығыстағы уллы Евфрат дәрьясынан пүткил хеттлердиң ели арқалы батыстағы Жер Орта теңизине дейин созылған болады. ⁵ Өмириң бойы хеш ким саған қарсы тура алмайды. Муўса менен бирге болғаным сыяқлы, Мен сениң менен де бирге боламан. Сени хеш қашан қалдырмайман хәм таслап кетпеймен.

⁶ Күшли хәм мәрт бол. Себеби Мен ата-бабаларына беремен деп ант ишкен жерди бул халық ийелеуи ушын, сол жерди оларға сен алып бересен. ⁷ Тек күшли хәм жүдә мәрт болып, қулым Муўсаның саған буйырған пүткил Нызамын муқыятлы түрде орынла. Қай жерге барсаң да, табысқа ийе болыуың ушын, бул Нызамнан узақлама хәм оннан я оңға, я солға аўып кетпе. ⁸ Нызам китабында жазылған сөзлерди аўзыңнан түсирме. Онда жазылғанлардың барлығын толық орынлау ушын, ол хакқында күни-түни ой жууырттып жүр. Сонда сен табысқа ийе болып, мақсетине ерисесең. ⁹ Саған күшли хәм мәрт бол демеген бе едим? Қорқпа хәм руўхыңды түсирме. Өйткени Қудайың Жаратқан Ийе сен баратуғын хәр бир жерде сениң менен бирге болады.

Ешуның халыққа берген буйрығы

¹⁰ Солай етип, Ешуа халық қадағалаушыларына былай деп буйырды:

¹¹ – Орданы аралап шығып, халыққа мына буйрықты бериндер: «Өзлериңизге азык-ауқат таярлаңлар. Себеби Қудайыңыз Жаратқан Ийе сизлерге беретугын жерине кирип, оны меншик етип ийелеу ушын, үш күннен соң, Иордан дәрьясын кесип өтесизлер».

¹² Ал Ешуа Рубен хәм Гад урыулары менен Менашше урыуының ярымына былай деди:

¹³ – Жаратқан Ийениң қулы Муўсаның: «Қудайыңыз Жаратқан Ийе бул жерди сизлерге берип, сизлерди тынышлыққа еристиреди», – деген сөзлерин еске түсириңдер. ¹⁴ Сизлердиң хаялларыңыз, балаларыңыз хәм малларыңыз усы жерде, яғный Иордан дәрьясының шығысында, Муўсаның сизлерге берген жеринде қалсын. Бирақ сизлер, яғный пүткил жаўынгерлер куралланып, туўысқанларыңыздан алдын дәрьяны кесип өтиңдер хәм оларға жәрдем бериндер. ¹⁵ Жаратқан Ийе сизлерди тынышлыққа еристиргени сыяқлы, оларды да тынышлыққа еристиреди. Олар Қудайыңыз Жаратқан Ийениң беретугын жерин мүлик етип алғаннан соң, сизлер де мүлик етип алған жерлериңизге, Жаратқан Ийениң қулы Муўсаның Иордан дәрьясының шығысындағы сизлерге берген жерине қайтып, усы жерге орналасыңлар.

¹⁶ Олар Ешуаға былай деп жуўап берди:

– Бизлерге буйырғанларыңның хәммесин орынлаймыз. Қай жерге жиберсең де, барамыз. ¹⁷ Хәр бир нәрседе Муўсаның сөзине бойсынғанамыз сыяқлы, сениң сөзиңе де бойсынамыз. Муўса менен бирге болған Қудайың Жаратқан Ийе сениң менен де

бирге болсын. ¹⁸ Сөзиңе қарсы шыққан хәм қандай да бир буйрығыңа бойсынбаған адамға өлим жазасы бериледи. Тек сен күшли хәм мәрт бол.

Екинши бап

Рахаб хәм жансызлар

2 ¹ Нун улы Ешуа Шиттимнен жасырын түрде еки жансызды жиберип атырып, оларға: «Барып, Кенаан жерин, әсиресе Ерихоны көзден өткизиндер», – деди. Солай етип, жансызлар жолға шығып, Рахаб деген бузық хаялдың үйине келди хәм сол жерде қонып қалды.

² Сонда Ерихо патшасына: «Елимизди көзден өткизиү ушын, усы түни Израил халқынан адамлар келди», – деген хабар жетти. ³ Сонлықтан Ерихо патшасы Рахабқа: «Сениң үйиңе келген сол адамларды шығарып бер. Себеби олар елимизди көзден өткизиү ушын келген», – деген хабар жоллады. ⁴ Ал еки адамды жасырып қойған Рахаб: «Сол адамлардың маған келгени рас. Бірақ мен олардың қай жерли екенин билмеген едим. ⁵ Геүгим түспестен бурын, қала дәрұазасы жабылайын деп атырғанда, олар шығып кетти. Олардың қай жаққа кеткенин билмеймен. Излеринен дәрхал кетсеңиз, жетип аласызлар», – деди. ⁶ Негизинде хаял сол адамларды тамның төбесине шығарып, ол жерге жайып қойылған зығыр бауларының астына жасырған еди. ⁷ Ал патшаның адамлары болса, жансызларды Иордан дәрьясын кесип өтетұғын жерге қарай кууып кетти. Олар қаладан шығыудан-ақ, қала дәрұазасы жабылды.

⁸ Тамның төбесиндеги адамлар жатпай туырып, хаял олардың жанына барды да, ⁹ оларға былай деди:

– Жаратқан Ийениң бул елди сизлерге бергенин билемен. Бизлерди сизлер себебли қорқыныш бийледи. Елде жасайтуғын хәр бир адамның руұхы түсип жүр. ¹⁰ Өйткени сизлер Мысырдан шыққаныңызда, Жаратқан Ийениң Қамыс теңизин алдыңызда қалай қурғатып таслағанын, Иордан дәрьясының арғы жағындағы аморлардың еки патшасы Сихон менен Огқа сизлер нелер ислегениңизди, оларды қалайынша пүткіллей қырып таслағаныңызды еситкен едик. ¹¹ Буларды еситкенимизде, руұхымыз түсип кетти. Сизлерден қорққанымыздан, хеш кимде хал-дәрман қалмады. Себеби сизлердин Қудайыңыз Жаратқан Ийе – жоқарыдағы аспанда да, төмендеги жер жүзинде де Қудай. ^{12–13} Сизлерге жақсылық еткеним сыяқлы, сизлер де мениң үй-ишиме жақсылық ететуғыныңызға Жаратқан Ийе хақы ант ишиндер. Ата-анамды, аға-инилеримди, апа-сіндилеримди хәм олардың үй-ишлерин өлимнен сақлап, хәммеизди аман қалдыратуғыныңызды билдиретуғын исенимли бир белги бериндер. ¹⁴ Адамлар оған:

– Егер бул исимизди әшқара қылмасаңыз, бизлер сизлер ушын жанымызды берийге таярмыз. Жаратқан Ийе бул жерди бизлерге бергенинде, саған жақсылық ислеп, садьклық көрсетемиз, – деди.

¹⁵ Үйи қала дийұалында жайласқанлықтан, Рахаб адамларды арқан менен әйнектен төменге түсирди де, ¹⁶ оларға:

– Изиңизден кууып кеткен адамлар сизлерге дус келип қалмауы ушын, тауға шығынлар. Олар излерине қайтып кеткенге дейин, үш күн сол жерде жасырынып туырлар. Соңынан жолыңызды дауам етерсизлер, – деди. ¹⁷ Сол адамлар Рахабқа былай деди:

– Бизлер иштирген антыңда турууымыз ушын мына нәрсени ислеуиң шәрт: ¹⁸ Усы елге киргенимизде, мына қызыл арқанды бизлерди түсирип жиберген әйнегиче байлап қой. Соңынан ата-ананды, тууысқанларыңды хәм әкеннің пүткіл хожалығын жаныңа, өз үйиңе жыйна. ¹⁹ Сениң үйиңнің қапысынан сыртқа шыққан адам өз басы ушын өзи жууап береді. Бундай адам ушын бизлер жууапкер емеспиз. Бірақ егер сениң менен бирге үйинде болған бир адам жәбир көрсе, оның өлиминен бизлер

жуўапкер боламыз. ²⁰ Деген менен, ислеримизди эшкара кылсаң, онда бизлер сен иштирген анттан азат боламыз.

²¹ Хаял оларға:

– Айтканыңыздай болсын, – деди хэм оларды жолға шығарып салғаннан соң, қызыл арқанды әйнекке байлап қойды.

²² Адамлар ол жерден кетип, таўға шықты хэм излеринен куўғанлар қайтып кеткенше, сол жерде үш күн қалды. Олардың изинен куўғанлар барлық жерден оларды излесе де, таба алмады. ²³ Еки адам изине қайтыў ушын таўдан түсти де, дәрьяны кесип өтип, Нун улы Ешуаның жанына барды хэм басларынан өткен хэмме нәрсени айтып берди. ²⁴ Олар Ешуаға: «Жаратқан Ийе хақыйқаттан да бул пүткил жерди бизлердің қолымызға тапсырыпты. Ол жерде жасайтуғын хәр бир адам бизлерден корқып, руўхы түсип жүр екен», – деди.

Үшинши бап

Израиллылардың Иордан дәрьясынан өтиўи

3 ¹ Ешуа таң азаннан турды да, пүткил Израил халқы менен бирликте Шиттимнен жолға шығып, Иордан дәрьясына келди. Олар дәрьяны кесип өтпей, сол жерде түнеди. ² Үшинши күннің соңында орданы бастан-аяқ айланып шыққан қадағалаўшылар ³ халыққа былай деп буйырды: «Лебийли руўханийлер Қудай Ийениңиздиң Келисим сандығын көтерип баратырғанын көргениңизде, сизлер де орныңыздан қозғалып, сандықтың изине ериңлер. ⁴ Солай етип, сизлер қайсы тәрәпке баратуғыныңызды билип аласызлар. Себеби сизлер алдын бул жолдан хеш кашан жүрип көрмегенсизлер. Бирақ Келисим сандығына жақынласпаңлар. Сандық пенен сизлердің араңызда еки мың шығанақ қашықлық болсын».

⁵ Ешуа халыққа:

– Өзлериңизди пәклендер. Өйткени Жаратқан Ийе ертең араңызда кәрамаатлар ислейди, – деди.

⁶ Ал руўханийлерге:

– Келисим сандығын көтерип, халықтың алдында жүриңлер, – деди. Солай етип, руўханийлер сандықты көтерип, халықтың алдында жүрип кетти.

⁷ Сол арада Жаратқан Ийе Ешуаға былай деди:

– Мен Муўса менен бирге болғаным сыяқлы, сениң менен де бирге екенимди олар түсиниўи ушын, бүгиннен баслап сени пүткил Израил халқының көз алдында мәртебели қыламан. ⁸ Сен Келисим сандығын көтерген руўханийлерге: „Иордан дәрьясының жағасына барғаныңызда, суўға аяқ басып, тоқтап турыңлар“, – деп буйрық бер.

⁹ Ешуа Израил халқына: «Жақынырақ келип, Қудайыңыз Жаратқан Ийениң сөзлерин тыңлаңлар», – деп болып, сөзин былай даўам етти: ¹⁰ «Тири Қудайдың араңызда екенин, Оның кенаан, хетт, хиў, периз, гиргаш, амор хэм ебус халықларын алдыңыздан сөзсиз куўып жиберетуғынын мынадан билип аласызлар: ¹¹ мине, пүткил жер жүзи Ийесиниң Келисим сандығы сизлерден алдын Иордан дәрьясынан өтеди.

¹² Енди өзлериңизге хәр бир урыўдан бир адамнан, яғный Израил урыўларынан он еки адамды сайлап алыңлар. ¹³ Пүткил жер жүзиниң Ийеси болған Жаратқан Ийениң сандығын көтерген руўханийлер Иордан дәрьясына аяқ басқанда, жоқарыдан аққан суўлар тоқтап, бир жерге топланады».

¹⁴ Халық Иордан дәрьясынан өтиўи ушын түнеген жеринен жолға шықты. Келисим сандығын көтерген руўханийлер алдында жүрип баратыр еди. ¹⁵ Иордан дәрьясы жыйын-терим ўақтында тасып, кәнарынан шығып кететуғын еди. Сонда сандықты көтерген руўханийлер дәрьяның жағасына барып, суўға аяқларын тийгизиўден-ақ, ¹⁶ жоқарыдан аққан суўлар тоқтап, жүдә узакларда, Саретанға жақын болған Адам

қаласында топланып, жоқарылай баслады. Ал Иордан тегислигиндегі теңізге, яғни Өли теңізге аққан дәрьяның қалған суулары болса, пүткіллей тоқтап қалды. Халық дәрьяны Ерихонның қарсы алдынан кесіп өтті. ¹⁷ Пүткіл халық дәрьядан өтіп болғанша, Жаратқан Ийенің Келисим сандығын көтерген руұханийлер дәрьяның курғап қалған ултанының ортасында қозғалмай тұрды. Солай етип, пүткіл Израил халқы дәрьяның курғап қалған ултаны арқалы өтті.

Төртінші бап

Естелик таслардың орнатылыуы

4 ¹ Пүткіл халық Иордан дәрьясынан өтіп болғаннан соң, Жаратқан Ийе Ешуаға былай деди:

² – Халық ишинен он екі адамды, яғни хәр урыудан бір адамнан сайлап алып да, ³ оларға былай деп буйырыңлар: «Бұл жерден, Иордан дәрьясының ортасынан, руұханийлердің аяқлары қыймылдамай тұрған жерден он екі тас алыңлар. Бұл тасларды өзлериңиз бенен бірге алып, түнейтуғын жериңизге апарып қойыңлар».

⁴ Солай етип, Ешуа Израилдың хәр бір урыуынан өзі сайлап алған он екі адамды шақырып алып, ⁵ оларға былай деп буйырды:

– Дәрьяның ортасына, Қудайыңыз Жаратқан Ийенің сандығының алды бетине барып, Израил халқының урыу санына қарай хәр бириңиз ийниңизге бір тастан көтерип алыңлар. ⁶ Олар сизлер ушын белги болады. Балаларыңыз келешекте: «Бұл таслар нени аңлатады?» – деп сорағанда, ⁷ оларға: «Иордан дәрьясының суулары Жаратқан Ийенің Келисим сандығының алдында ақпай қалды. Келисим сандығы дәрьядан өтіп атырғанда, ағып тұрған суулар тоқтап қалды. Бұл таслар Израил халқы ушын сол ўақыдан мәңгиге естелик болады», – дейсизлер.

⁸ Израиллылар Ешуаның буйырығын орынады. Жаратқан Ийенің Ешуаға айтқанындай, Израил урыуларының санына қарай Иордан дәрьясының ортасынан алынған он екі тасты олар өзлери түнеген жерге алып келип, сол жерге қойды. ⁹ Ешуа Иордан дәрьясының ортасына, Келисим сандығын көтерген руұханийлер тұрған жерге басқа он екі тас орнатты. Бұл таслар бүгін де сол жерде тұр.

¹⁰ Солай етип, Жаратқан Ийенің халыққа жеткізіуі ушын Ешуаға буйырған хәр бір нәрсесі орынланыуға дейін, сандықты көтерген руұханийлер Иордан дәрьясының ортасында тұрды. Хәр бір нәрсе Муўсаның Ешуаға буйырғанындай етип исленди. Халық дәрьядан асығыслық пенен өтті. ¹¹ Пүткіл халық дәрьядан өткеннен кейін, Жаратқан Ийенің сандығын көтерген руұханийлер де халықтың көз алдында дәрьядан өтті. ¹² Рубен хәм Гад урыулары менен Менашше урыуының ярымы Муўсаның өзлерине буйырғаны сыяқлы курал асынып, Израил халқының алдында дәрьядан кесіп өтті. ¹³ Усы тәризде қырқ мыңға шамалас кураллы адамлар урысыу ушын Жаратқан Ийенің алдында Ерихо тегислигине өтті.

¹⁴ Жаратқан Ийе сол күни Ешуаны пүткіл Израил халқының көз алдында мәртебелі қылды. Муўсаға өмири бойы қандай хұрмет көрсетілген болса, Ешуаға да сондай хұрмет көрсетиле баслады.

¹⁵ Жаратқан Ийе Ешуаға:

¹⁶ – Келисим сандығын көтерген руұханийлерге Иордан дәрьясынан шығыуды буйыр, – деди.

¹⁷ Ешуа руұханийлерге:

– Иордан дәрьясынан шығыңлар, – деп буйырды. ¹⁸ Жаратқан Ийенің Келисим сандығын көтерген руұханийлер Иордан дәрьясының ортасынан шығып, жағаға аяқ басыудан-ақ, дәрьяның суулары бұрынғыдай жийеклеринен тасып аға баслады.

¹⁹ Халық биринши айдың оныншы күни Иордан дәрьясынан өтип, Гилгалға, Ерихонның шығыс шегарасына орналасты. ²⁰ Ешуа Иорданнан алынған он еки тасты Гилгалға орнатты. ²¹ Соңынан ол Израил халқына былай деди:

– Келешекте сизлердің урпақларыңыз өз әкелеринен: «Бул таслар нени аңлатады?» – деп сораса, ²² оларға Израил халқының Иордан дәрьясының курғап қалған ултаны арқалы өткенин айтың. ²³ Қудайыңыз Жаратқан Ийе Қамыс теңизин бизлер өтип боламан дегенше, қалай курғатып таслаған болса, Иордан дәрьясын да сизлер өтип боламан дегенше, солай курғатып таслағанын түсиндириң. ²⁴ Ол буларды жер жүзиндеги барлық халықлар Жаратқан Ийениң қаншелли күдиретли екенин билиуи ушын хәм сизлер де бәрқулла Қудайыңыз Жаратқан Ийеден қорқыуыңыз ушын иследи.

Бесинши бап

5 ¹ Жаратқан Ийениң Иордан дәрьясының суўларын израиллылардың алдында, олар өтип боламан дегенше, қалай курғатып таслағанын Иорданның батыс тәрепиндеги амор патшалары хәм Жер Орта теңизи жағасындағы кенаан патшалары еситкенде, руўхлары түсти. Израиллылардан қорққанынан, хеш кимде хал-дәрман қалмады.

Гилгалдағы сүннет етилиў

² Сол ўақытта Жаратқан Ийе Ешуаға:

– Тастан пышақлар ислеп, израиллыларды бурынғыдай сүннет ет, – деди.

³ Солай етип, Ешуа тастан пышақлар ислеп, израиллыларды Аралот төбешигинде сүннет етти.

⁴ Буны ислегениниң себеби мынаў еди: Мысырдан шыққанлардың хәммеси, урысқа жарамлы болған барлық ер адамлар Мысырдан шыққаннан соң, шөлде жүргенде өлип кеткен еди. ⁵ Мысырдан шыққан барлық ер адамлар сүннет етилген еди. Бирақ Мысырдан шыққаннан кейин шөлде жүрген ўақытта туўылған ер адамлардың хеш бири сүннет етилмеген еди. ⁶ Мысырдан шыққанда урысқа жарамлы болғанлардың хәммеси өлип болғанша, израиллылар шөлде қырк жыл гезип жүрди. Себеби олар Жаратқан Ийениң сөзин тыңламаған еди. Жаратқан Ийе оларға: «Мен ата-бабаларыңызға ўаде етип, сизлерге бермен деген сүт хәм пал ағып турған жерди сизлер көрмейсизлер», – деп ант ишкен еди. ⁷ Жаратқан Ийе олардың орнына балаларына өмир берди. Сүннет етилмеген бул балаларды Ешуа сүннет етти. Өйткени олар жолда сүннет етилмеген еди. ⁸ Барлық ер адамлар сүннет етилгеннен соң, тәўир болғанша, ордадағы өз орынларында қалды.

⁹ Сонда Жаратқан Ийе Ешуаға:

– Мысырда сизлерде болған маскарашылықты бүгин алып тасладым, – деди. Сонлықтан сол жер бүгин де Гилгал^а деп аталады.

¹⁰ Гилгалда Ерихо тегислигине орда курған Израил халқы айдың он төртинши күни кеште Қутқарылыў байрамын^б байрамлады. ¹¹ Бир күн даўам еткен байрамнан соң, олар елдің зүрәтенин ашытқысыз нан хәм куўырмаш жеди. ¹² Олар сол елдің зүрәтенин жей баслады хәм ертеңине маннаның жаўыуы пүткиллей тоқтады. Израиллылар сол жылы Кенаан елиниң зүрәти менен азықланды.

Ерихо қаласының қулаўы

¹³ Ешуа Ерихо қаласына жақын жерде болғанда, басын көтерип қарап, алдында қылыш ушлап турған бир адамды көрди. Ешуа оған жақынласып:

– Сен бизлер тәрептиң адамымысаң ямаса душпан тәрептиң бе? – деп сорады.

^а5:9 Гилгал – алып таслаў, домалатып таслаў дегенди билдиреди.

^б5:10 Қутқарылыў байрамы – еврейше «Пасха», өтиў дегенди билдиреди. Себеби Израил халқы Мысырда қулықта болған ўақытта, Қудай Израил халқын қулықтан алып шықты.

¹⁴ Сол адам оған:

– Хеш тәрәптін де емес. Мен Жаратқан Ийениң әскерлериниң сәркәрдасыман.

Мине, Мен келдим, – деди.

Сол ўақытта Ешуа ет-бетинен жерге жығылып, оған табынды да:

– Мырзам, қулыңызға айтатуғын қандай сөзиңіз бар? – деп сорады.

¹⁵ Жаратқан Ийениң әскерлериниң сәркәрдасы Ешуаға:

– Аяқ кийимиңди шеш. Өйткени сен турған жер – мухаддес, – деди. Ешуа айтылғанды орынлады.

¹⁶ Израиллылар себепли, Ерихо қаласының дәрўазалары тас қылып жабылған еди. Ол аркалы хеш ким кирмеді де, шықпады да.

Алтыншы бап

6¹ Сонда Жаратқан Ийе Ешуаға былай деди:

– Мен Ерихо қаласын, оның патшасын хәм жаўынгерлерин саған тәслим қыламан. ² Сен пүткил әскерлерің менен бирге алты күн даўамында қала дөгерегин күніне бир мәртебе айланып шығыўың керек. ³ Кәрнай көтерген жети руўханий сандықтың алдында жүрсин. Жетинши күни қаланың дөгерегин жети мәртебе айланыңлар хәм сонда руўханийлер кәрнайларың шертсин. ⁴ Руўханийлердиң кәрнайларды узақ созып шерткенин еситкениңизде, пүткил халық бәлент даўыс пенен бақырсын. Сонда қаланың дийўаллары қулап түседі хәм хәр бир адам турған жеринен туўры қалаға киреди.

⁵ Нун улы Ешуа руўханийлерди шақырып алып, оларға:

– Келисим сандығын көтеріңлер. Жети руўханий қолларына кәрнайларды алып, Жаратқан Ийениң сандығының алдында жүрсин, – деди. ⁶ Соңынан халыққа:

– Алға жүриңлер, қаланың дөгерегин айланыўды баслаңлар. Қураллы адамлар Жаратқан Ийениң сандығының алдында жүрсин, – деди.

⁷ Ешуа бул сөзлерди халыққа айтып болғаннан соң, кәрнайларды көтерген жети руўханий кәрнайларды шертип, Жаратқан Ийениң алдында алға жүре баслады. Олардың изинен Жаратқан Ийениң Келисим сандығы алып жүрилди. ⁸ Қуралланған адамлар кәрнай шерткен руўханийлердиң алдында, ал артта қиятырғанлар сандықтың изинен жүрип қиятыр еди. Сол ўақытта кәрнайлар да үзликсиз шертилип турды.

⁹ Сонда Ешуа халыққа:

– Бақырмаңлар, сеслериңизди шығармаңлар. Мен: «Бақырыңлар», – дегеменимше, аўзыңыздан бирде бир сөз шықпасын. Буйрығымды еситкен ўақтыңызда, бақырыңлар, – деп буйырды.

¹⁰ Солай етип, олар Жаратқан Ийениң сандығын көтерип, қала этирапын бир мәртебе айланды. Кейин ордаға келип, сол жерде түнеди.

¹¹ Ергенине азанда Ешуа ерте ояңды хәм руўханийлер Жаратқан Ийениң сандығын көтерди. ¹² Кәрнайларды көтерген жети руўханий Жаратқан Ийениң сандығының алдында кәрнайларды шертип жүрди. Қуралланған адамлар олардың алдында, ал артта қиятырғанлар сандықтың изинде жүрди. Сол ўақытта кәрнайлар үзликсиз шертилип турды. ¹³ Солай етип, олар екінши күни де қала этирапын бир мәртебе айланып, ордаға қайтып келди. Олар бул исти алты күн тәкирарлады.

¹⁴ Жетинши күни олар ерте, жаңа таң атқанда турып, қала этирапын анық сол тәризде жети мәртебе айланып шықты. Олар тек сол күни ғана қала этирапын жети мәртебе айланып шықты. ¹⁵ Руўханийлер жетинши айланбада кәрнайларың шерткенде, Ешуа халыққа былай деди:

– Бақырыңлар! Жаратқан Ийе қаланы сизлерге берди! ¹⁶ Қала хәм оның ишиндеги хәр бир нәрсе Жаратқан Ийеге бағышланып, жоқ қылынсын. Тек бизлер жиберген жансызларды жасырып қалған бузық хаял Рахаб хәм оның үйиндегилер ғана аман қалады. ¹⁷ Абайлаңлар, бағышланған нәрселерге кол тийгизбеңдер. Сол нәрселерди

бағышлап болып, кейин олардан алсаңыз, сизлер Израилдың ордасын қырғынға ушыратып, бөлеге дуўшар қыласыз. ¹⁸Пүткил алтын, гүмис, мыс хәм темир нәрселер Жаратқан Ийеге бағышланған болып, олар Жаратқан Ийениң қазнасына түседі.

¹⁹Солай етип, руўханийлер кәрнайларын шертти. Халық бул дауысты еситиуден, қатты бақырысты хәм дийўаллар қулап түсті. Хәр бир адам турған жеринен туўры қалаға кирди хәм оны қолға киргизди. ²⁰Олар еркек хәм хаялларды, жас хәм ғаррыларды, ири хәм майда малларды, ешеклерди, қаладағы хәмме тири жанды қылыштан өткизип, қырып таслады.

²¹Ешуа усы жерге жансыз болып келген еки адамға:

– Сол бузық хаялдың үйине барыңлар. Ант ишкениңиздей, хаялды хәм оның пүткил жақынларын сыртқа алып шығыңлар, – деди.

²²Үйге кирген жас жансызлар Рахабты, оның ата-анасын, аға-инилерин, ағайинлерин хәм оның үйиндеги хәмме адамларды алып шығып, Израилдың ордасының жанына әкелди. ²³Соңынан олар қаланы ишиндегилери менен бирликте жағып жиберди. Тек алтын, гүмис, мыс хәм темир нәрселерди Жаратқан Ийениң Үйиниң қазнасына салды. ²⁴Ешуа бузық хаял Рахабты, оның әкесиниң үй-ишин хәм жақынларын тири қалдырды. Ешунаның Ерихоны көзден өткизип келиў ушын жиберген жансызларын жасырып қалған Рахаб бүгин де израиллылардың арасында жасамақта.

²⁵Буннан соң, Ешуа былай деп ғарғыс жәриялады:

– Бул қаланы, яғный Ерихо қаласын қайтадан тиклеўге хәрекет еткен адам Жаратқан Ийениң ғарғысына ушырасын. Сол адам қаланың тийкарын өзиниң туңғыш улының үстине салады, ал қала дәрўазасын генже улының үстине курады.

²⁶Жаратқан Ийе Ешуа менен бирге еди хәм Ешунаның даңқы елдің хәмме жерине жайылды.

Жетинши бап

Аханның гүнасы

7¹ Деген менен, израиллылар бағышланған нәрселерге қыянет иследи. Яхуда урыўынан болған Зерахтың шаўлығы, Забдийдің ақлығы, Кармийдің улы Ахан бағышланған нәрселердің айырымларын алғанлықтан, Жаратқан Ийениң израиллыларға кәхәри келди.

²Ешуа Ериходан Бейт-Элдің шығысында, Бейт-Аўенге жақын жерде жайласқан Ай қаласына адамларды жиберип атырып, оларға:

– Барып, елди көзден өткизиңдер, – деди.

Адамлар барып, Ай қаласын көзден өткизди. ³Кейин олар Ешунаның қасына қайтып келип, оған:

– Пүткил халықтың ол жерге барып, әўере болыўының хәжети жоқ. Саны жағынан аз болған Ай қаласының халқын жеңиўге еки-үш мың адам жеткиликли, – деди.

⁴Солай етип, үш мыңға жақын израиллылар қалаға қарай жүрис қылды. Бирақ олар Ай халқынан қаша баслады. ⁵Ай халқы израиллыларды қала дәрўазасынан Шебаримге дейин куўып, оларды төбешиктен түсерликте қырып баслады хәм олардың шама менен отыз алты адамын өлтирди. Буннан қорққанынан израиллылардың руўхлары түсип, жүрекleri суўлады.

⁶Сонда Ешуа кийимлерин жырттып, Израилдың ақсақаллары менен бирликте басларына топырақ шашты хәм Жаратқан Ийениң сандығының алдында ет-бетинен жерге жығылып, кешке дейин сол аўхалда жатты. ⁷Соңынан Ешуа былай деди:

– О, Ийем, Жаратқан Ийе, Сен бизлерди аморларға тәслим етип, жоқ қылыў ушын Иордан дәрьясынан өткизген бе едиң? Қәнекей, дәрьяның арғы тәрәпинде қалсақ еди! ⁸О, Ийемиз, Израил халқы душпанларынан қашқаннан соң, мен не айта

аламан? ⁹ Кенаанлылар хәм усы жерде жасайтуғын басқа халықлар буны еситкенде, этирапымызды қоршап алып, атымызды жер жүзинен жоқ қылады. Сонда Сен Өзиниң уллы атыңды сақлап қалыу ұшын не ислејжақсаң?

¹⁰ Жаратқан Ийе Ешуаға былай деди:

– Орныңнан тур! Неге булай ет-бетіңнен жерге жығылып жатырсаң?

¹¹ Израиллылар ғуна ислеп, Мениң оларға орынлаң деп буйырған келисимимди бузды. Олар бағышланған нәрселердиң бир бөлегин урлады хәм алдап, өз затларының арасына жасырды. ¹² Сол себепли, ендигиден былай израиллылар душпанларына қарсы тура алмайды, олар артқа қайтып, душпанларының алдына түсип қашады. Себеби олар жоқ қылыныу жазасына тартылған. Сизлер өзлериңиздеги бағышланған нәрселерди жоқ етпесениз, Мен артық сизлер менен бирге болмайман. ¹³ Бар, сен халықты пәкле хәм оларға былай де: «Ертеңги күн ұшын өзлериңизди пәклендер. Өйткени Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе: „Хәй, Израил, сизлердиң араңызда бағышланған нәрселер бар. Сол нәрселерди жоқ етпегениңизше, душпанларыңызға қарсы тура алмайсызлар“, – дейди. ¹⁴ Таң атқанда, сизлер урыу-урыу болып дизилип, гезек пенен алдыға шығасызлар. Жаратқан Ийениң көрсеткен урыуы тийре-тийре болып алдыға шығады. Соң Жаратқан Ийе көрсеткен тийре хожалықлары менен бирме-бир алдыға шығады. Кейин Жаратқан Ийе көрсеткен хожалықтың ер адамлары алдыға шығады. ¹⁵ Бағышланған нәрселерди алды деп көрсетилген адам өзине тийисли хәр бир нәрсе менен бирликте жағып жибериледи. Себеби ол адам Жаратқан Ийениң келисимин бузып, Израилда жеркенишилі ғуна иследи».

¹⁶ Таң азаннан турған Ешуа Израил халқын урыу бойынша алдыға шығарды. Сонда олардың ишинен Яхуда урыуы көрсетилди. ¹⁷ Яхуда тийрелери алдыға шығарылғанда, Зерах тийреси көрсетилди. Зерах тийреси хожалықлары менен алдыға шығарылғанда, Забдий хожалығы көрсетилди. ¹⁸ Забдий хожалығының ер адамлары алдыға шығарылғанда, Яхуда урыуынан Зерахтың шаулығы, Забдийдиң ақлығы, Кармийдиң улы Ахан көрсетилди.

¹⁹ Сонда Ешуа Аханға:

– Улым! Израилдың Қудайы Жаратқан Ийениң хұрметин орнына қой хәм Оның уллылығын тән алып, хақықатын айт, не иследиң? Меннен жасырма, – деди.

²⁰ Ахан Ешуаға былай деди:

– Дурыс, мен Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге қарсы ғуна иследим. Мен мына исти қылған едим: ²¹ олжалардың ишинде Шынардан әкелінген сулыу бир шапан, еки жүз шекел гүмис, елиу шекел аұырлығында бир алтын қуйманы көргенимде хәуесим келип, оларды алдым. Гүмисти ең астына салып, олардың хәммесин шатырымның ишине, жерге жасырдым.

²² Ешуа жиберген адамлар дәрхал шатырға қарай жууырып кетти. Олар сол жерге көмилген затларды тапты. Гүмис ең астына көмилген екен. ²³ Олар бул нәрселердиң хәммесин шатырдан алды да, Ешуаға хәм Израил халқына әкелип берип, Жаратқан Ийениң алдына қойды.

²⁴ Ешуа хәм пүткіл Израил халқы Зерах улы Аханды, гүмисти, алтын қуйманы, шапанды, Аханның ул-қызларын, ири хәм майда малларын, ешеклерин, оның шатырын хәм шатырының ишиндеги барлық затларын Ахор ойпатлығына апарды.

²⁵ Ешуа Аханға:

– Сен неге бизлерди бул бәлеге жолықтырдың? Жаратқан Ийе бүгин өзинди бәлеге жолықтырады, – деди.

Соңнан пүткіл Израил халқы Ахан менен оның хожалығындағыларды тас боран қылып өлтирди хәм оларды отқа жағып жиберди. ²⁶ Кейин олар Аханның үстине үлкен тас үйиндисин үйди. Бул үйинди бүгин де бар. Солай етип, усы ўақыядан

соң, Жаратқан Ийениң қәхәри басылды. Сол жердиң бүгинги күнге дейин Ахор^с ойпатлығы деп аталыуының мәниси усы.

Сегизинши бап

Ай қаласының қыйралыуы

8 ¹ Жаратқан Ийе Ешуаға былай деди:

– Қорқпа хәм қәуәтерленбе. Барлық әскерлерди жаныңа алып, Ай қаласына жүрис қыл. Мине, Ай патшасын, халқын, қаласын хәм оның жерин саған тәслим қылдым. ² Ерихо қаласына хәм оның патшасына не ислеген болсаң, Ай қаласына хәм оның патшасына да соны исле. Бирақ ондағы мал хәм затларды олжа етип алыңлар. Қаланың арт бетине бекинис жаса.

³ Солай етип, Ешуа барлық әскерлер менен бирликте Ай қаласына жүрис қылуға таярланды. Ол таңлаған отыз мың мәрт жауынгерди түнде жолға атландырып атырып, ⁴ оларға былай деп буйырды:

– Енди сизлер барып, қаланың арт бетіндеги бекинисте жатыңлар. Қаладан онша алыслап кетпеңдер. Хәммеңиз таяр болып турыңлар. ⁵ Мен жанымдағы адамлар менен бирликте қалаға жақынласаман. Душпан қаладан шығып, әуелгидей бизлерге қарсы келгенде, бизлер олардан қашқандай болып, ⁶ оларды қаладан узақластырғанша изимизден ертип барамыз. Олар бизлерди бурынғыдай қашып баратыр деп ойлайды. Бизлер олардан қашып баратырғанымызда, ⁷ сизлер бекинисте жатырған жериңизден шығып, қаланы қолға киргизесизлер. Қудайыңыз Жаратқан Ийе ол жерди сизлерге тәслим етежақ. ⁸ Қаланы қолға киргизгениңизден соң, оған от бериндер. Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша хәрекет етиңдер. Минекей, мениң сизлерге буйрығым усы.

⁹ Соңынан Ешуа оларды жолға атландырды. Адамлар кетип, Бейт-Эл менен Ай қаласының арасындағы, яғный Ай қаласының батыс тәрәпиндеги бекинисте жатты. Ал Ешуа болса, түнди қалған адамлар менен бирге өткизди.

¹⁰ Ешуа таң азаннан турды да, әскерлерди көзден өткерип, оларды сапка турғызды. Кейин өзи хәм Израилдың ақсақаллары әскерлердиң алдына түсип, Ай қаласына қарай жолға шықты. ¹¹ Ешуа хәм оның жанындағы барлық әскерлер қалаға жүрис қылды. Олар жақынлап барып, қаланың арқа тәрәпине орда құрды. Олар менен қаланың арасында бир ойпатлық бар еди. ¹² Ешуа бес мыңға шамалас адамға Бейт-Эл менен Ай қаласы арасына, қаланың батыс тәрәпине бекинис құрғызды. ¹³ Соңынан арқада орда құрғанлар да, батыста бекинисте жатырғанлар да урыс майданына түсиуге таяр турды. Ешуа сол түни ойпатлыққа келди.

¹⁴ Буны көргенде Ай патшасы адамлары менен израиллыларға қарсы урысыу үшін қаладан асығыс түрде шықты. Ешуа жобаластырғандай олар Иордан тегислигиниң жанындағы бир жерге шықты. Деген менен, олар өзлерине қарсы қаланың артқы тәрәпинде бекинис жасалғанынан хабарсыз еди. ¹⁵ Ешуа хәм оның жанындағы израиллылар қала халқынан жеңилип атырғандай болып, шөлге қарай қаша баслады. ¹⁶ Қаладағы пүткіл халық израиллылардың изинен қуыуға шақырылды. Олар Ешуаны қуа берип, қаладан узақласып кетти. ¹⁷ Израиллыларды қуыуға Ай қаласы менен Бейт-Элден бир адам қалмай шыққан еди. Олар израиллыларды қуыуға шығып баратырып, қаланы қорғаусыз, ашық қалдырған еди.

¹⁸ Сонда Жаратқан Ийе Ешуаға:

– Қолыңдағы семсерди Ай қаласына қарай соз. Мен сол жерди саған тәслим етип атырман, – деди.

^с7:26 Ахор – еврей тилинде «бәле» дегенди аңлатады.

Ешуа қолындағы семсерди туўры қалаға қарай созды. ¹⁹ Ол қолын созыўдан-ақ, бекинисте жатырғанлар орынларынан ушып турып, қалаға кирди. Олар қаланы қолға киргизип, оны дәрхал жағып жиберди.

²⁰ Ай қаласының турғынлары артына қарағанда, жанып атырған қаланың түтини аспанға көтерілип атырғанын көрди. Шөлге қарай қашқан израиллылар артқа қайтып, оларға хұжим жасағанда, олар тығыларға тесик таба алмай қалды. ²¹ Ешуа хэм оның жанындағы израиллылар бекинисте жатырғанлардың қаланы қолға киргизгенин хэм қаладан түтин шығып атырғанын көргенде изге қайтып, Ай халқына қарсы хұжим жасады. ²² Қаланы қолға киргизгенлер де хұжимге өткенде, қала халқы еки жақтан келген израиллылардың ортасында қалды. Израиллылар олардан аман қалғанлардың да, қашқанлардың да бирде биреўин қалдырмай, хэммесин өлтирди. ²³ Олар Ай патшасын тирилей тутқынға алып, Ешуаның алдына әкелди.

²⁴ Ай қаласынан шығып, қыр далада хэм шөлде өзлериниң изинен куўғанлардың хэммесин израиллылар қылыштан өткизгеннен соң, қалаға қайтып келип, сол жерде қалған адамларды да қылыштан өткизди. ²⁵ Сол күни пүткил Ай қаласының халқы, хаял-еркеги хэммеси болып он еки мың адам өлтирилди. ²⁶ Қала турғынларының хэммесин толық қырып болғанша, Ешуа семсер услаған қолын төмен түсирмеди. ²⁷ Израиллылар Жаратқан Ийениң Ешуаға берген буйрығына қулақ асып, тек қаладағы маллар менен затларды ғана олжа етип алды. ²⁸ Соңынан Ешуа Ай қаласын жағып жиберип, оны мәңги қарабақанаға айландырды. Сол қала бүгин де солай турыпты. ²⁹ Ешуа Ай қаласының патшасын ағашка илдирип қойып, оны кешке шекем сол жерде қалдырды хэм қуяш батарда оның өли денесин ағаштан түсиртип, қала дәрўазасының кирер аўзына таслатты. Ал оның өли денесиниң үстине тасларды таслап, бир үйинди иследе. Бул үйинди бүгин де бар.

Мухаддес Нызамның халыққа оқылыўы

³⁰ Буннан соң, Ешуа Эбал таўында Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге арнап қурбанлық орнын курды. ³¹ Бул орын Жаратқан Ийениң қулы Муўсаның Израил халқына берген буйрығы бойынша, Муўсаның Нызам китабында жазылғанындай қылып қурылды. Яғный, темир тиймеген хэм жонылмаған таслардан қурылды. Ол жерде Жаратқан Ийеге арнап жандырылатуғын қурбанлықлар хэм татыўлық қурбанлықлары берилди. ³² Муўсаның Израил халқы алдында жазған Нызамының көширмесин Ешуа сол жердеги тасларға жазды. ³³ Ал пүткил израиллылар болса, ақсақаллар, қадағалаўшылар, қазылар хэм келгинди адамлар менен бирликте Жаратқан Ийениң Келисим сандығының еки тәрәпинде сандықты көтерген лебийли руўханийлерге қарама-қарсы болып дизилди. Халықтың биринши ярымы Геризим таўы тәрәпинде, екинши ярымы Эбал таўы тәрәпинде турған еди. Өйткени Жаратқан Ийениң қулы Муўса жарылқаў алыў ушын усы тәризде турыўды алдын буйырған еди. ³⁴ Кейин Ешуа Нызам китабында жазылғанындай етип, жарылқаў хэм ғарғыс сөзлердин барлығын оқыды. ³⁵ Солай етип, Ешуа пүткил Израил жәмийетиниң, хаяллардың, балалардың хэм халықтың арасында болған келгинди адамлардың алдында Муўсаның буйрықларынан бирде бир сөз қалдырмай оқып берди.

Тоғызыншы бап

Гибонлылардың хийлеси

9 ¹ Иордан дәрьясының батыс тәрәпинде, таўлы үлкеде, батыстағы таў етеклеринде хэм Лебанонға дейин созылған Жер Орта тенизи жағасында жасайтуғын барлық патшалар: хетт, амор, кенаан, периз, хиў хэм ебус патшалары болып өткен ўақыяларды еситкенде, ² Ешуаға хэм Израил халқына қарсы урысыў ушын хэммеси бир жерге жыйналды.

³ Ал Гибон халқы болса, Ешунань Ерихо хәм Ай қалаларына ислеген ислерин еситкенде, ⁴ хийле қолланбақшы болды. Олар өзлерин елши қылып көрсетип, ешеклерине ески қалталар, гөне, жыртқық хәм жамаў-жамаў шарап меслерин жүкледі. ⁵ Аяқларына ески хәм жамалған аяқ кийимлер, үстилерине гөне-көкси кийимлер кийди. Олардың дорбаларындағы нанлар кеўип қалған хәм көгерип кеткен еди. ⁶ Солай етип, сол адамлар Гилгалдағы ордаға, Ешунань жанына келди. Олар Ешуаға хәм Израил халқына:

– Бизлер бир узақ елден келдик. Бизлер менен келисим дүзиўиңизди қәлер едик, – деди.

⁷ Бирақ израиллылар хиўлерге^d:

– Сизлер менен неге келисим дүзиўимиз керек екен? Мүмкин, сизлер бизлерге жақын жерде жасайтуғын шығарсыз, – деди. ⁸ Олар Ешуаға:

– Бизлер сениң қулларыңбыз, – деди.

Ешуа олардан:

– Сизлер кимсиз? Қаяқтан киятырсыз? – деп сорады.

⁹ Олар Ешуаға былай деди:

– Қулларың болған бизлер бир узақ елден келдик. Себеби сениң Қудайың Жаратқан Ийениң даңқы туўралы еситкен едик. Бизлер Қудай хәққинда хәмме нәрседен: Оның Мысырда ислеген хәр бир исинен, ¹⁰ Иордан дәрьясының арғы жағындағы аморлардың еки патшасына, яғный Хешбон патшасы Сихонға хәм Аштаротта хәқимдарлық еткен Башан патшасы Огқа нелер ислегенинен де хабарымыз бар.

¹¹ Сонлықтан ақсақалларымыз хәм елимиздің барлық халқы бизлерге былай деген еди: «Жаныңызға азық-ауқат алып, оларды қарсы алыў ушын шығыңлар хәм оларға: „Бизлер сизлердің қулларыңызбыз. Бизлер менен келисим дүзиўиңизди қәлеймиз“, – деңлер». ¹² Бизлер сизлерге келиў ушын жолға шыққан күнимizde, азық ушын үйимизден алған бул нанларымыз ыссы еди. Енди қараңлар, олар кеўип, көгерип кеткен. ¹³ Шарап толтырылған мына меслер де таза еди. Мине, олардың қалай жыртылып қалғанына қараңлар. Көп жол басып өткенимиз себепли, кийим-кеншегимиз хәм аяқ кийимимиз де тозып қалды.

¹⁴ Израиллылар Жаратқан Ийе менен кеңеспестен, гибонлылардың азықларынан алып, татып көрди. ¹⁵ Ешуа оларды аман қалдыратуғынына сөз берип, олар менен парахатшылық келисимин дүзди. Жәмийет басшылары да келисимге садақ қалатуғынына ант ишти. ¹⁶ Деген менен, келисим дүзилгенинен кейин үш күн өткенде, олар гибонлылардың жақын жерде, өзлеринин арасында жасайтуғынын билди. ¹⁷ Өйткени израиллылар жолға шығып, үш күннен кейин олардың Гибон, Кефира, Беерот хәм Кирят-Ярим деген қалаларына келген еди. ¹⁸ Бирақ израиллылар оларға шабыўыл жасамады. Себеби жәмийет басшылары Израилдың Қудайы Жаратқан Ийениң аты менен ант ишкен еди. Сонлықтан халық жәмийет басшыларына наразы болып, тоңқылдай басады. ¹⁹ Басшылар халыққа:

– Бизлер оларға Израилдың Қудайы Жаратқан Ийениң аты менен ант иштик. Сонлықтан оларға қол тийгизе алмаймыз. ²⁰ Ант ишкенимиз себепли, оларды аман қалдырамыз, болмаса Қудайдың ғәзебине ушыраймыз, – деди.

²¹ Соңынан халыққа усыныс етип:

– Оларды аман қалдырайық, – деди.

Солай етип, басшылар берген сөзинде турды хәм гибонлылар пүткіл жәмийет ушын отын шаўып, суў тасыйтуғын болды.

²² Кейин Ешуа гибонлыларды шақырып алып, оларға былай деди:

– Жақын жерде жасай турып, неге жүдә узақ жерден келдик деп, бизлерди алдадыңыз? ²³ Сол себептен сизлер ғарғысқа ушырайсызлар. Енди мәңгиге қул болып қаласызлар. Сизлер Қудайымның Үйи ушын отын шаўып, суў тасыйсызлар.

^d9:7 Хиўлер – гибонлылар хиў халқынан еди.

²⁴ Гибонлылар Ешуаға былай деп жууап берди:

– Мырзамыз, сениң Қудайың Жаратқан Ийе Өз қулы Муўсаға пүткіл елди сизлерге беретүғынын хәм елде жасайтуғынлардың хәммесин жоқ қылыўды буйырғанын еситкен едик. Бизлер сизлерден қатты қорқтық хәм жанымыздан айырылыўдан қәуетерленип, усылай иследик. ²⁵ Енди бизлер сениң қолындамыз. Сен нени макул хәм дурыс деп тапсаң, соны исле.

²⁶ Солай етип, Ешуа оларды израиллылардың қолынан қутқарды хәм оларды өлтиртпеди. ²⁷ Сол күни Ешуа оларды жәмийет ушын хәм Жаратқан Ийе белгилеген жерде қурылатуғын Оның қурбанлық орны ушын отын шаўып, суў тасыйтуғын хызметке қойды. Олар бүгин де сол жұмысты атқарады.

Оныншы бап

Аморлардың жеңилiske ушыраўы

10 ¹ Ерусалим патшасы Адоний-Седек Ешуаның Ерихоны қолға киргизип, патшасын жоқ қылғаны сыяқлы, Ай қаласын да қолға киргизип, толық қыйратқанын хәм патшасын өлтиргенин, Гибон халқының да израиллылар менен парахатшылық келисимин дүзип, олар менен бирге жасап атырғанын еситти.

² Сонда оны күшли қорқыныш бийледі. Өйткени Гибон өз патшасына ийе болған қалалардың бири сыяқлы үлкен бир қала еди. Ол Ай қаласынан да үлкен болып, халқы мәрт жаўынгерлер еди. ³ Сол себебли Ерусалим патшасы Адоний-Седек Хеброн патшасы Хөхамға, Ярмут патшасы Пирамға, Лахиш патшасы Яфияға хәм Эглон патшасы Дебирге мына хабарды жиберди: ⁴ «Келип, маған Гибонды жоқ етиўге жәрдем бериңдер. Себеби Гибон халқы Ешуа хәм Израил халқы менен бирликте парахатшылық келисимин дүзипти». ⁵ Солай етип, аморлардың бес патшасы – Ерусалим, Хеброн, Ярмут, Лахиш хәм Эглон патшалары әскерлерин топлады хәм хәммеси бирликте барып, Гибонның қарсысына орда курды да, хұжимге өтті.

⁶ Гибонлылар Гилгалдағы ордада болған Ешуаға мына хабарды жиберди: «Қулларың болған бизлерди жалғыз таслап кетпе. Бизлерге тезирек келип, жәрдем қолыңды соз хәм бизлерди қутқар. Өйткени таўлы елдеги аморлардың барлық патшалары бизлерге қарсы бирлести».

⁷ Сонлықтан Ешуа пүткіл әскерлери хәм мәрт жаўынгерлери менен бирге Гилгалдан жолға шықты. ⁸ Сонда Жаратқан Ийе Ешуаға:

– Олардан қорқпа. Мен оларды саған тәслим етип атырман. Олардың хеш бири саған қарсы тура алмайды, – деди.

⁹ Гилгалдан шығып, түни менен жол жүрген Ешуа аморларға тосаттан хұжим жасады. ¹⁰ Жаратқан Ийе аморларды израиллылардың алдында албыратып таслады хәм израиллылар оларды Гибонда үлкен қыйралыўға ушыратты. Бейт-Хоронға баратуғын жол бойынша, оларды Азеқаға хәм Маккедаға жеткенше қуўып, өлтирип барды. ¹¹ Жаратқан Ийе израиллылардан қашқан аморлардың үстине Бейт-Хороннан Азеқаға барғанша аспаннан ири тас буршақ жаўдырды. Жаўған тас буршақтың астында өлгенлер израиллылардың қылыш пенен өлтиргенлеринен де көбирек еди.

¹² Жаратқан Ийениң аморларды израиллылар тәрeпинен қыйратқан күни Ешуа Израил халқының алдында Жаратқан Ийеге дуўа етти. Ол халықтың көз алдында былай деди:

«Хәй қуяш, тур сен Гибон үстінде,
Хәй ай, сен де Айялон ойпатлығында».

¹³ Халық өз душпанларынан өшин алғанша, қуяш тоқтап, ай да өз орнында турды. Бул ўақыя Яшар китабында^с сөз етилген. Қуяш шама менен бир күн бойы аспанның ортасында турды, батыўға асықпады. ¹⁴ Жаратқан Ийе адамның сөзине қулақ асқан бундай күн – буннан алдын да, буннан кейин де болған емес. Себеби Жаратқан Ийениң Өзи Израил ушын саўаш жүргизген еди.

¹⁵ Буннан соң, Ешуа Израил халқы менен бирге Гилгалдағы ордаға қайтып келди.

Амор патшаларының өлтирилиўи

¹⁶ Аморлардың бес патшасы қашып, Маккедадағы бир үңгирге жасырынған еди.

¹⁷ Ешуаға: «Бес патша табылды. Олар Маккедадағы бир үңгирге жасырынып алған екен», – деген хабар жетти. ¹⁸ Ешуа халыққа былай деди:

– Үңгирдиң аўзын үлкен таслар менен жаўыңлар хәм сол жерди қорғап турыў ушын сақшылар жибериңлер. ¹⁹ Бирақ сизлер қарап тура бермей, душпанларыңыздың изинен қуўыңлар. Оларға арт бетинен хұжим жасап, өз қалаларына кетиўине тосқынлық етиңлер. Құдайыңыз Жаратқан Ийе оларды сизлерге тәслим еткен.

²⁰ Ешуа хәм израиллылар душпанды жүдә аўыр жеңилiske ушыратып, оларды пүткиллей жок етти. Ал аман қалғанлар болса, қорған қалаларға барып, баспана тапты. ²¹ Соңынан пүткил израиллылар аман-есен Маккедадағы ордаға, Ешуаның жанына қайтты. Хеш бир адам израиллыларға қарсыласыўға жүрекisine алмады.

²² Сонда Ешуа адамларына:

– Үңгирдиң аўзын ашып, сол бес патшаны шығарың да, оларды маған алып келиңлер, – деди.

²³ Олар бес патшаны, яғный Ерусалим, Хеброн, Ярмут, Лахиш хәм Эглон қалаларының патшаларын үңгирден шығарып, Ешуаға алып келди. ²⁴ Патшалар алып келингенде, Ешуа пүткил Израил халқын жыйнады. Өзи менен урысқа қатнасқан әскербасыларға болса:

– Жақынырақ келип, аяқларыңызды мына патшалардың желкелерине қойыңлар, – деди.

Әскербасылар жақынлап келип, аяқларын патшалардың желкелерине қойды.

²⁵ Ешуа оларға:

– Қорқпаңлар хәм қәўетерленбеңдер. Күшли хәм мәрт болыңлар. Жаратқан Ийе сизлер менен урысатуғын душпанларыңыздың хәммесин усындай аўхалға салады, – деди.

²⁶ Кейин Ешуа бес патшаны өлтирип, оларды бес ағашка илдирип қойды. Денелер кешке дейин ағашка илдириўли турды.

²⁷ Қуяш батарда, Ешуаның буйрығы бойынша патшалардың денелери ағашлардан алынып, бурын өзлери жасырынған үңгирдиң ишине тасланды. Ал үңгирдиң аўзы үлкен таслар менен жаўылды. Бул таслар бүгинги күнге дейин сол жерде тур.

²⁸ Ешуа сол күни-ақ Маккеда қаласын басып алды, оның патшасын хәм халқын қылыштан өткизди. Ол қалада бирде бир тири жан қалдырмай, толығы менен қырып таслады. Ешуа Ерихо қаласының патшасына не қылған болса, Маккеда қаласының патшасына да соны қылды.

Қубладағы қалалардың қолға киргизилиўи

²⁹ Ешуа Израил халқы менен бирликте Маккедадан Либна қаласына барып, қалаға хұжим жасады. ³⁰ Жаратқан Ийе қаланы хәм оның патшасын израиллыларға тәслим етти. Ешуа пүткил қала халқын қылыштан өткизди, бирде бир тири жан қалдырмады. Ол Ерихо қаласының патшасына не ислеген болса, бул қаланың патшасына да соны иследи.

^с10:13 Яшар китабы – «Әдилдиң китабы» дегенди билдиреди. Бул китап бүгинги күнге жетип келмеген.

³¹ Буннан соң, Ешуа Израил халқы менен бирге Либнадан Лахиш қаласына келди хәм қала қарсысына орда қурып, хұжимге өтті. ³² Жаратқан Ийе Лахишти израиллыларға тәслим етті. Ешуа ертеңине қаланы басып алды. Ол Либнада ислегени сыяқлы, бул қаланың да барлық адамларын қылыштан өткізди. ³³ Сонда Гезер қаласының патшасы Хорам Лахишке жәрдемге келди. Ешуа хеш бир тири жанды аман қалдырмай, оны хәм оның әскерлерин қырып таслады.

³⁴ Ешуа Израил халқы менен Лахиштен шығып, Эглонға келди. Ол қала қарсысына орда қурып, хұжимге өтті. ³⁵ Олар қаланы сол күни-ақ басып алды. Лахиште ислегени сыяқлы, бул қаланың да барлық адамларын сол күни-ақ қылыштан өткізип, қырып таслады.

³⁶ Соңынан Ешуа Израил халқы менен бирликте Эглоннан Хеброн қаласына келип, оған қарсы хұжимге өтті. ³⁷ Олар қаланы қолға киргизип, оның патшасын, халқын хәм аўылларындағы барлық адамларды қылыштан өткізди. Эглонда ислегени сыяқлы, Хебронда да хеш бир тири жан қалдырмай, толығы менен қырып таслады.

³⁸ Буннан соң, Ешуа Израил халқы менен бирликте изге қайтып, Дебирге қарсы хұжим жасады. ³⁹ Олар қаланы, оның патшасын хәм аўылларын қолға киргизип, пүткіл халықты қылыштан өткізди. Хеш бир тири жан қалдырмай, толығы менен қырып таслады. Хеброн, Либна қалаларына хәм олардың патшаларына не ислеген болса, Дебирге хәм оның патшасына да соны иследи.

⁴⁰ Солай етип, Ешуа пүткіл елди: таўлы жерлерди, Негебти, батыстағы таў етеклерин хәм таў жанбауырларын қолға киргизип, сол жерлердеги патшалардың барлығын жеңиліске ушыратты. Ол Израилдың Қудайы Жаратқан Ийениң буйрығына кулақ асып, хеш бир тири жан қалдырмай, толығы менен қырып таслады. ⁴¹ Ешуа Қадеш-Барниядан Газаға дейин хәм Гибонға дейин созылған пүткіл Гошен үлкесин басып алды. ⁴² Ол бул патшалардың барлығын хәм олардың жерлерин бир урыста-ақ қолға киргизди. Өйткени Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе Израил ушын урысқан еди. ⁴³ Кейин Ешуа Израил халқы менен бирликте Гилгалдағы ордаға қайтып келди.

Он биринши бап

Арқа тәрентеги патшалардың жеңиліске ушырауы

11 ¹ Болып өткен уақыялар хаққында Хасор патшасы Ябин еситкенде, Мадон патшасы Йобабка, Шимрон хәм Ахшаф патшаларына, ² арқадағы таўлы үлкелердеги, Киннерет көлинин кубласындағы тегисликлердеги, батыстағы таў етеклериндеги хәм батыстағы Дор төбешиклериндеги патшаларға, ³ шығыс хәм батыс үлкелердеги кенаанлыларға, таўлы үлкедеги амор, хетт, периз хәм ебус халықларына, Хермон таўының етегиндеги Миспа үлкесинде жасайтуғын хиўлерге хабар жиберди. ⁴ Бул патшалар пүткіл ләшкерлери, яғный теңиз жағасындағы қум сыяқлы есап-сансыз әскерлери, жүдә көп ат хәм урыс арбалары менен жолға шықты. ⁵ Усы барлық патшалар израиллыларға қарсы урысыў ушын бирлесип, Мером суўлары жағасына келди де, хәммеси бирге орда қурды.

⁶ Сонда Жаратқан Ийе Ешуаға былай деди:

– Олардан қорқпа. Ертең усындай уақытта олардың хәммесин өлиме тапсырып, Израилға тәслим етемен. Сен олардың атларының аяқ сиңирлерин кесип, саўаш арбаларын отқа жандырып жибер.

⁷ Солай етип, Ешуа пүткіл әскерлери менен бирликте Мером суўлары жағасындағы патшаларға тосатқан хұжим жасады. ⁸ Жаратқан Ийе оларды израиллыларға тәслим етті. Израиллылар оларды жеңиліске ушыратты хәм қашқанларды уллы Сидонға, Мисрефот-Майымға хәм шығыстағы Миспе ойпатлығына шекем куўып барып, оларды өлтирди. Олар хеш кимди аман қалдырмады. ⁹ Ешуа Жаратқан Ийениң өзіне

буйырғанындай иследи: олардың атларын майып қылды хәм саўаш арбаларын отқа жандырып жиберди.

¹⁰ Буннан соң, Ешуа изге қайтты хәм Хасор қаласын қолға киргизип, оның патшасын қылыштан өткерди. Себеби Хасор бурын усы барлық патшалықлардың басы еди. ¹¹ Израиллылар қаладағы барлық адамларды қылыштан өткизип, оларды қырып таслады. Олар бирде бир тири жан қалдырмады. Кейин Ешуа Хасор қаласын жағып жиберди. ¹² Солай етип, Ешуа бул қалаларды хәм олардың патшаларын қолға түсирди хәм Жаратқан Ийениң қулы Муўсаның буйырғанындай, хәммесин қылыштан өткизип, қырып таслады. ¹³ Израиллылар Ешуаның жағып жиберген қаласы Хасордан басқа, төбешиклерде қурылған қалалардың хеш бирине от бермеді. ¹⁴ Олар бул қалалардағы хәмме нәрсени хәм малларды олжа қылды, ал адамларының хәммесин қылыштан өткизди. Олар бирде бир тири жан қалдырмады. ¹⁵ Жаратқан Ийениң қулы Муўса Жаратқан Ийеден алған буйрықларын Ешуаға тапсырған еди. Ешуа оларды тыңлап, Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырғанларының хәммесин толық орынлады.

¹⁶ Солай етип, Ешуа усы пүткил елди: таўлы жерлерди, пүткил Негеб хәм Гошен жерлерин, батыстағы таў етеклерин, Иордан тегислигин хәм Израил таўлары менен олардың етеклерин, ¹⁷ Сеирге жақын Халақ таўынан баслап, Хермон таўының жанындағы Лебанон ойпатлығындағы Баал-Гадқа дейинги жерлерди басып алды. Ал олардың патшаларын қолға алып, өлтирди. ¹⁸ Ешуа бул патшалар менен узак ўақыт урысып келген еди. ¹⁹ Гибонда жасайтуғын хиўлерден басқа хеш бир қала халқы израиллылар менен парахатшылық келисимин дүзген жоқ. Израиллылар басқа қалалардың хәммесин урыс пенен алды. ²⁰ Өйткени Израилға қарсы урысыў ушын олардың жүреклерин қатал қылған Жаратқан Ийениң Өзи еди. Солай етип, Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырғанындай, израиллылар оларды аяўсыз өлтирип, толық қырып таслады.

²¹ Сол ўақытта Ешуа барып, таўлы Хебронда, Дебирде хәм Анабта, Яхуда хәм Израилдың барлық таўлы үлкелеринде жасайтуғын анақ халқын қалалары менен бирликте пүткиллей қырып таслады. ²² Израиллылардың елинде анақлардан бирде бир адам аман қалмады. Тек Газа, Гат хәм Ашдодта аман қалғанлар болды. ²³ Солай етип, Жаратқан Ийениң Муўсаға айтқанындай, Ешуа пүткил елди қолға киргизди хәм оны Израил урыўлары арасында мүлик қылып бөлистерди. Солай етип, урыс тоқтап, ел тынышлыққа еристи.

Он екінши бап

Муўса тәрәпинен жеңилiske ушыраған патшалар

12 ¹ Израиллылар Иордан дәрьясының шығысын, Иордан тегислигиниң пүткил шығыс тәрәпи менен Арнон дәрьясынан Хермон таўына шекем болған жерлерди қолға киргизип, мына патшаларды жеңилiske ушыратқан еди: ² олардың бири Хешбонда жасаған аморлардың патшасы Сихон болып, оның патшалығы Арнон дәрьясының жағасындағы Ароер қаласын хәм сол дәрьяның ортасынан басланатуғын аммон халқының шегарасы болған Яббок дәрьясына дейинги жерлерди, яғный Гилаттың ярымын өз ишине алатуғын еди. ³ Иордан тегислигиниң шығыс тәрәпи де оған тийисли еди. Бул жер Киннерет көлинен Тегислик көлине, яғный Өли теңизге дейин созылған жерлерди, және де, Бейт-Ешимотқа хәм кубладағы Писга таўының жанбауырларына дейинги жерлерди өз ишине алатуғын еди. ⁴ Екиншиси Башан патшасы Ог болып, ол ең соңғы рефалардың^f бири еди хәм Аштарот пенен Эдрейде хәкимдарлық етти. ⁵ Ол Хермон таўына, Салкаға, гешурлылар менен маахалылардың

^f12:4 Рефалар – ғайры тәбийғый узын бойлы адамлар болыўы мүмкин.

шегараларына дейін созылған пүткіл Башанға хәм Хешбон патшасы Сихонның шегарасына дейін созылған Гиладтың ярымына хұқимдарлық етегуғын еди.

⁶Жаратқан Ийениң қулы Муўса хәм израиллылар усы патшаларды жеңилиске ушыратты. Сонда Жаратқан Ийениң қулы Муўса олардың жерлерин Рубен хәм Гад урыўлары менен Менаше урыўының ярымына мүлик қылып берди.

⁷Лебанон ойпатлығындағы Баал-Гадтан Сеирге дейін созылған Халақ таўына шекемги Иордан дәрьясының батысындағы жерлерде жасаған патшаларды Ешуа хәм израиллылар жеңилиске ушыратқан еди. Олардың жерлерин Ешуа Израил урыўларына мүлик қылып бөлип берген еди. ⁸Яғный, Ешуа таўлы жерлерди, батыстағы таў етеклерин, Иордан тегислигин, таў жанбаўырларындағы жерлерди, шөлди хәм Негебти Израил урыўлары арасында мүлик қылып бөлистврди. Бул жерлерде хетт, амор, кенаан, периз, хиў хәм ебус халықлары жасайтуғын еди. Израил жеңилиске ушыратқан патшалар мыналар еди:

⁹Ерихо патшасы,

Бейт-Элге жақын жердеги Ай қаласының патшасы,

¹⁰Ерусалим патшасы,

Хеброн патшасы,

¹¹Ярмут патшасы,

Лахиш патшасы,

¹²Эглон патшасы,

Гезер патшасы,

¹³Дебир патшасы,

Гедер патшасы,

¹⁴Хорма патшасы,

Арад патшасы,

¹⁵Либна патшасы,

Адуллам патшасы,

¹⁶Маккеда патшасы,

Бейт-Эл патшасы,

¹⁷Таппуах патшасы,

Хефер патшасы,

¹⁸Афек патшасы,

Лашшарон патшасы,

¹⁹Мадон патшасы,

Хасор патшасы,

²⁰Шимрон-Мерон патшасы,

Ахшаф патшасы,

²¹Таанах патшасы,

Мегиддо патшасы,

²²Кедеш патшасы,

Кармелдеги Йоқнеам патшасы,

²³Нафат-Дордағы Дор патшасы,

Гилгалдағы Гойым патшасы

²⁴хәм Тирса патшасы.

Барлығы болып отыз бир патша.

Он үшінші бап

Басып алынатуғын жерлер

13¹ Ешуа қартайып, біраз жасқа барып қалған уақытында, Жаратқан Ийе оған былай деди:

– Сен қартайып, біраз жасқа барып қалдың. Бірақ басып алынатуғын жерлер еле жүдә көп.

² Сол қалған жерлер мыналар: пүткіл филист хәм гешур халықлары жасайтуғын аймақлар, ³ яғный кенаанлыларға тийисли болып есапланған Мысырдың шығыс тәрәпиндеги Шихор дәрәясынан арқадағы Экрон шегараларына шекем созылған жерлер – булар филист халқының бес хұқимдарына тийисли Газа, Ашдо, Ашкелон, Гат хәм Экрон қалалары хәм құблада аў халқының жерлери. ⁴ Және де, сидонлыларға тийисли Ара деген жерден баслап, Афекке, яғный Амор шегарасына шекемги пүткіл Кенаан жерлери. ⁵ Тағы гебаллылардың жерлери хәм Хермон тауы етегиндеги Баал-Гадтан Лебо-Хаматқа шекем созылған шығыс тәрәптеги пүткіл Лебанон жерлери. ⁶ Лебаноннан Мисрефот-Майымға шекем созылған таулы жерде жасайтуғынларды, яғный барлық сидонлыларды израиллылардың алдынан куўып шығараман. Саған буйырғанымдай, бул жерлерди израиллыларға мүлик етип бөлистрип бер.

⁷ Енди бул жерлерди тоғыз урыўға хәм Менашше урыўының ярымына мүлик етип бөлистрип бер.

Иордан дәрәясының шығысындағы жерлер

⁸ Менашше урыўының басқа ярымы менен Рубен хәм Гад урыўлары Иордан дәрәясының шығысындағы жерлерди үлес етип алды. Оларға бул жерлерди Жаратқан Ийениң кулы Муўса берген еди.

⁹ Сол жерлер Арнон дәрәясының жағасындағы Ароерден хәм ойпатлықтың ортасындағы қаладан басланып, Дибонға дейин созылған пүткіл Медеба кеңислигин өз ишине алады. ¹⁰ Және де, оның ишине Хешбонда хұқимдарлық еткен аморлардың патшасы Сихонның аммон халқының шегарасына дейин созылған пүткіл қалалары, ¹¹ Гилад үлкеси хәм гешурлылар менен маахалылардың жерлери, пүткіл Хермон тауы хәм Салкаға дейинги пүткіл Башан жерлери киреди. ¹² Және де, ең соңғы рефалардың бири болған, Аштарот хәм Эдрейде хұқимдарлық еткен Башан патшасы Отғың қалған жерлериниң барлығы да киреди. Муўса рефа халқын жеңилиске ушыратып, оларды куўып жиберген еди. ¹³ Израиллылар гешурлылар менен маахалыларды куўып жибермеді. Олар бүгин де израиллылардың арасында жасап келмекте.

¹⁴ Муўса тек Лебий урыўына ғана жерден үлес бермеді. Жаратқан Ийениң Муўсаға берген буйрығы бойынша, Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге берилген қурбанлықлардың бир бөлеги лебийлилердиң үлеси болады.

Рубен урыўына берилген жерлер

¹⁵ Тийре санына қарай, Муўсаның Рубен урыўына берген жерлери мыналар:

¹⁶ Арнон дәрәясының жағасындағы Ароерден хәм ойпатлықтың ортасындағы қаладан басланып, пүткіл Медеба кеңислиги, ¹⁷ Хешбон хәм кеңисликтеги оған тийисли мына қалалардың хәммеси: Дибон, Бамот-Баал, Бейт-Баал-Меон, ¹⁸ Хәса, Кедемот, Мефаат, ¹⁹ Кирятайым хәм Сибма, ойпатлықтағы төбешикте қурылған Серет-Шахар, ²⁰ Бейт-Пеор, Писга тауының жанбауырлары, Бейт-Ешимот, ²¹ кеңисликтеги барлық қалалар хәм Хешбонда хұқимдарлық еткен амор патшасы Сихонның пүткіл ели. Муўса Сихонды хәм оған тийисли жерлерде жасайтуғын Мидян көсемлери болған

Эүйй, Рекем, Сур, Хур хэм Ребаны женилиске ушыратқан еди. ²² Израиллылар өлтирилгенлерге қосып, Беор улы палкер Биламды да қылыштан өткізди. ²³ Рубен урыуының жери Иордан дәрьясына шегаралас еди. Тийре санына қарай, оларға мүлик етип берилген аұыл хэм қалалар усылар еди.

Гад урыуына берилген жерлер

²⁴ Тийре санына қарай, Муўса Гад урыуына мына жерлерди берди: ²⁵ Язер жери, пүткил Гилад қалалары, Рабба жақынындағы Ароерге дейин созылған аммонларға тийисли болған жерлердің ярымы, ²⁶ Хешбоннан Рамат-Миспе хэм Бетонимге, Маханайымнан Ло-Деварға дейинги жерлер, ²⁷ Иордан ойпатлығындағы Бейт-Харам, Бейт-Нимра, Суккот, Сафон, Хешбон патшасы Сихонның жерлеринен аұысқан бөлеги, Киннерет көлинің құбла тәрәпине дейин созылған Иордан дәрьясының шығыс тәрәпи. ²⁸ Тийре санына қарай, Гад урыуына мүлик етип берилген аұыл хэм қалалар усылар еди.

Менашше урыуының ярымына берилген шығыстағы жерлер

²⁹ Тийре санына қарай, Муўса Менашше урыуының ярымына мына жерлерди берди: ³⁰ олар Маханайымнан басланып, Башан патшасы Огтың ели болған пүткил Башанды хэм Башанда Яирге тийисли болған алпыс қаланың хэммесин өз ишине алды. ³¹ Және де, Гиладтың ярымын, Башан патшасы Огтың пайтахт қалалары болған Аштарот хэм Эдрейди өз ишине алды. Бул жерлер Менашшениң улы Махирдің урпақларының ярымына тийре санына қарай берилген еди.

³² Муўсаның Ерихонның шығысында, Иордан дәрьясының арғы жағасындағы Моаб тегислигинде бөлип берген жерлери усылар еди. ³³ Бирак Лебий урыуына жерден үлес берилмеді. Жаратқан Ийениң айтқанындай, олардың үлесі Израилдың Қудайы Жаратқан Ийениң Өзи болады.

Он төртінши бап

Иорданның батысындағы жерлердің бөлистирилиуі

14 ¹ Израиллылардың Кенаанда мүлик етип алған жерлерине келсек, бул жерлер руўханий Элазар, Нун улы Ешуа хэм Израил урыуларының тийре басшылары тәрәпинен израиллыларға бөлип берилди. ² Жаратқан Ийениң Муўса арқалы буйырғанындай, үлеслер тоғыз урыу менен бир урыудың ярымына шек таслау жолы менен бөлистирилди. ³ Себеби Муўса қалған еки урыу менен бир урыудың ярымының үлесин Иордан дәрьясының шығыс тәрәпинде берген еди. Бирак олар менен бирге лебийлилерге мүликтен үлес берилмеген еди. ⁴ Юсуптиң улларынан Менашше хэм Эфрайым деген еки урыу келип шықты. Сонлықтан лебийлилерге жерден үлес берилмей, тек жасау үшін қалалар хэм мал-мүликтери ушын сол қалалар этирапындағы жайлаулар ғана берилди. ⁵ Солай етип, израиллылар Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырғаны бойынша ис тутып, жерлерди бөлисіп алды.

Хебронның Калекке берилиуі

⁶ Бир күни Яхуда урыуынан болған адамлар Гилгалда болып атырған Ешуаға келди. Сонда Кениз тийресинен болған Ефунне улы Калек Ешуаға былай деди:

– Жаратқан Ийениң Қадеш-Барнияда Қудайдың адамы болған Муўсаға сен хэм мен тууралы нелерди айтқанынан өзиңнің хабарың бар. ⁷ Жаратқан Ийениң қулы Муўса елди көзден өткізип келиу үшін мени Қадеш-Барниядан жибергинде, мен қырк жаста едим. Мен көргенлеримди хақ кеулим менен жеткізип келдим. ⁸ Деген менен, мениң менен бирге барған тууысқанларым халықтың жүрегине қорқыныш салды. Бирак мен Қудайым Жаратқан Ийеге толық бойсындым. ⁹ Сонлықтан Муўса

сол күни: «Сен Кудайым Жаратқан Ийеге толық бойсынғаның ушын, аяғың тийген жерлер саған хәм сениң урпақларыңа мәңгиге мүлик етип бериледи», – деп ант ишкен еди. ¹⁰ Сол ўақытта израиллылар шөлде жүрген еди. Жаратқан Ийениң Муўсаға бул сөзлерди айтқанына қырк бес жыл болды. Минекей, Жаратқан Ийе Өз сөзиниң үстинен шығып, маған өмир берди. Хәзир мен сексен бес жастаман.

¹¹ Муўса мени жиберген күнде қандай күшли болған болсам, бүгін де сондайман. Сол ўақыттағыдай, урысқа шығыўға еле де күшим жетеди. ¹² Енди Жаратқан Ийениң сол күни айтқанындай, бул таўлы елди маған бер. Ол жерде анақ халқының жасайтуғынын, олардың үлкен хәм бекем етип қорғалған қалаларының барлығын сол күни өзиң де еситкен едің. Мүмкин, Жаратқан Ийе маған жәрдем етер хәм мен Оның айтқанындай, оларды сол жерден қуўып шығарарман.

¹³ Сонда Ешуа Ефунне улы Калекке ақ пәтиясын берди хәм Хебронды оған мүлик қылып берди. ¹⁴ Солай етип, Хеbron Кениз тийресинен болған Ефунне улы Калектиң мүлики болды хәм бүгинги күнге дейин бул жер оған тийисли. Өйткени ол Израилдың Кудайы Жаратқан Ийеге толық бойсынған еди. ¹⁵ Хебронның ески аты Кирят-Арба болып, Арба – анақлардың ең уллы адамы еди.

Солай етип, урыс тоқтап, ел тынышлыққа еристи.

Он бесинши бап

Яхуда урыўына берилген жерлер

15 ¹ Тийре санына қарай, Яхуда урыўының шегине түскен жерлер кублада болып, Эдом шегарасына, ең кублада Син шөлине дейин созылатуғын еди. ² Олардың кубла шегарасы Өли теңиздиң кубла тәрәпиндеги қолтықтан басланып, ³ Ақрабим бийиклигиниң кубласына, ол жерден Синге, Қалеш-Барнианың кубласынан Хесронға, Хесроннан Аддарға өтип, ол жерден Қарқаға бурылатуғын еди. ⁴ Соңынан Асмоннан өтетуғын еди хәм Мысыр шегарасындағы сайды бойлап, Жер Орта теңизине тақалатуғын еди. Бул Яхуда урыўының кубла шегарасы еди. ⁵ Шығыс шегарасы Өли теңиз бойлап Иордан дәрәясының қуяр қолтығына қарай созылған еди. Ал арқа шегарасы Иордан дәрәясының Өли теңизге қуятуғын қолтығынан басланатуғын еди. ⁶ Ол кейин Бейт-Хоглаға қарай созылып, Бейт-Арабаның арқа тәрәпинен өтетуғын еди хәм Рубениң улы Боханның тасы турған жерге дейин баратуғын еди. ⁷ Соңынан шегара Ахор ойпатлығынан Дебирге дейин барып, ойпатлықтың кубласындағы Адуммим бийиклиги қарсысындағы Гилгалға бурылатуғын, бул жерден Эн-Шемеш суўларына дейин созылып, Рогел булағына барып тақалатуғын еди. ⁸ Кейин Ебус қаласының, яғный Ерусалимниң кубла тәрәпи бойлап Бен-Хинном ойпатлығынан өтетуғын еди. Бул жерден Рефаим ойпатлығының арқа тәрәпинде болған Хинном ойпатлығының батысындағы таудың төбесине көтерилип, ⁹ ол жерден Нефтоах суў булағына бурылып, Эфрон тауындағы қалаларға созылатуғын хәм Баалаға, яғный Кирят-Яримге қарай бурылатуғын еди. ¹⁰ Ал Бааладан батысқа, Сеир тауына қарай Ярим тауы бойлап, яғный Кесалон тауының арқа тәрәпи бойлап созылып, Бейт-Шемешке қарай баратуғын хәм Тимна арқалы өтетуғын еди. ¹¹ Соңынан Экронның арқа тәрәпиндеги жанбаўырға созылып, Шиккаронға қарай бурылатуғын, Баала тауына жеткеннен кейин, Ябнеелге баратуғын хәм Жер Орта теңизине барып тақалатуғын еди.

¹² Ал батыс шегарасы Жер Орта теңизиниң жағалары еди. Яхуда урыўының тийрелери усы шегаралар менен қоршалған еди.

¹³ Ешуа Жаратқан Ийениң өзине буйырғанындай, Яхуда бөлегиндеги Кирят-Арба, яғный Хеbron қаласын Ефунне улы Калекке үлес етип берди. Арба – анақ халқының түп бабасы еди. ¹⁴ Калек анақлардың Шешай, Ахиман хәм Талмай деген тийрелерин

ол жерден кууып жиберди. ¹⁵ Ол сол жерден ески аты Кирят-Сефер болган Дебир каласының халкына қарсы жүрис қылды. ¹⁶ Сонда Калеп:

– Кирят-Сефер халқын жеңип, ол жерди қолға киргизген адамға қызым Ахсаны хаяллыққа беремен, – деди.

¹⁷ Қаланы Калептің иниси, Кеназдың улы Отниел қолға киргизди. Сонлықтан Калеп қызы Ахсаны оған хаяллыққа берди. ¹⁸ Қыз Отниелдің жанына барғанда, ол күйеуін үгітлеп:

– Әкемнен бир атыз сора, – деди.

Калеп ешектен түсіп атырған қызынан:

– Қандай тилегиң бар? – деп сорады.

¹⁹ Қыз әкесине:

– Маған бир енши берсең. Мени Негеб шөлине узатқан екенсең, енди маған суу булақтарын бер, – деди. Солай етип, Калеп қызына жоқарғы хәм төменги суу булақтарын берди.

²⁰ Тийре санына қарай, Яхуда урыуы мына жерлерди үлес қылып алды:

²¹ Яхуда урыуының ең кублада, Эдом жеринің шегарасындағы қалалары төмендегилер еди: Қабсеел, Эдер, Ягур, ²² Кина, Димона хәм Адада, ²³ Кедеш, Хасор, Итнан, ²⁴ Зиф, Телем, Беалот, ²⁵ Хасор-Хадатта, Керийот-Хесрон, яғный Хасор, ²⁶ Амам, Шема, Молада, ²⁷ Хасар-Гадда, Хешмон, Бейт-Пелет, ²⁸ Хасар-Шуал, Беер-Шеба, Бизийотия, ²⁹ Баала, Иийим, Эсем, ³⁰ Элтолад, Кесил, Хорма, ³¹ Сиклаг, Мадманна, Сансанна, ³² Лебаот, Шилхим, Айын хәм Риммон. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте жигирма тоғыз қала.

³³ Батыстағы тау етеклеринде: Эштаол, Сора, Ашна, ³⁴ Заноах, Эн-Ганним, Таппуах, Энам, ³⁵ Ярмут, Адуллам, Сохо, Азека, ³⁶ Шаарайым, Адитайым, Гедера ямаса Федеротайым. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он төрт қала.

³⁷ Сенан, Хадаша, Мигдал-Гад, ³⁸ Дилан, Миспе, Йоктеел, ³⁹ Лахиш, Босқат, Эглон, ⁴⁰ Каббон, Лахмас, Китлиш, ⁴¹ Федерот, Бейт-Дагон, Наама хәм Маккеда. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он алты қала. ⁴² Либна, Этер, Ашан, ⁴³ Ифтах, Ашна, Несиб, ⁴⁴ Кеила, Ахзиб хәм Мареша. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте тоғыз қала.

⁴⁵ Қалалары хәм аўыллары менен бирликте Экрон, ⁴⁶ Экроннан Жер Орта теңизине шекемги Ашдодтың дөгерегиндеги барлық аўыллар,

⁴⁷ Ашдод пенен оның қалалары хәм аўыллары. Мысыр шегарасындағы сайға хәм Жер Орта теңизине дейин созылған Газа менен оның қалалары хәм аўыллары.

⁴⁸ Таулы үлкеде Шамир, Яттир хәм Сохо, ⁴⁹ Данна, Кирят-Санна, яғный Дебир.

⁵⁰ Анаб, Эштемоа хәм Аним, ⁵¹ Гошен, Холон хәм Гило. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он бир қала.

⁵² Араб, Дума хәм Эшан, ⁵³ Янум, Бейт-Таппуах хәм Афека. ⁵⁴ Хумта, Кирят-Арба, яғный Хеброн хәм Сиор. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте тоғыз қала.

⁵⁵ Маон, Кармел, Зиф хәм Ютта. ⁵⁶ Изреел, Йокдеам хәм Заноах. ⁵⁷ Каин, Гива хәм Тимна. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он қала.

⁵⁸ Халхул, Бейт-Сур хәм Гедор. ⁵⁹ Маарат, Бейт-Анот хәм Элтекон. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте алты қала.

⁶⁰ Кирят-Баал, яғный Кирят-Ярим хәм Рабба. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте еки қала.

⁶¹ Шөлде Бейт-Араба, Миддин хәм Секака. ⁶² Нибшан, Дуз қаласы хәм Эн-Гедий. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте алты қала.

⁶³ Яхуда урыуы Ерусалимде жасаған ебуслыларды кууып шығара алмады. Ебуслылар бүгин де Яхуда урыуы менен бирге Ерусалимде жасамақта.

Он алтыншы бап

Эфрайым урыўына берилген жерлер

16¹ Юсуп урпағының шегине түскен жерлердің шегаралары Ерихо жанындағы Иордан дәрьясынан, Ерихонның шығысындағы суўлардан басланып, шөл аркалы Ериходан Бейт-Элдің таўлы үлкесине қарай созылады. ² Кейин Бейт-Элден Лузга өтип, Арк тийерсиниң жери болған Атаротқа қарай созылады. ³ Шегара сол жерден батыстағы Яфлет урпағының жерлерине, төменде Бейт-Хорон үлкесине, ол жерден Гезерге түседі хәм Жер Орта теңизине келип таўысылады.

⁴ Солай етип, Юсуптиң уллары Менашше хәм Эфрайым усы жерлерди үлес етип алды.

⁵ Тийре санына қарай, Эфрайым урыўының үлесине тийген жерлердің шегарасы шығыста Атрот-Аддардан жоқарыдағы Бейт-Хоронға қарай созылып, ⁶ Жер Орта теңизине барады. Арқадағы Михметаттан Таанат-Шилоның шығысына қарай бурылып, қаланың шығысы бойлап, Яноахтың шығысына қарай созылады. ⁷ Бул жерден Атарот хәм Наараға түседі, Ерихоға жетип, Иордан дәрьясына барып таўысылады. ⁸ Таппуахтан батысқа қарай Қана сайына дейин созылып, Жер Орта теңизинде таўысылады. Тийре санына қарай, Эфрайым урыўының үлеси усы еді. ⁹ Буннан тысқары, Менашше урыўына тийген үлес жердің ишинде Эфрайым урыўына тийисли қалалар хәм олардың этирапларындағы аўыллар бар еді.

¹⁰ Деген менен, Эфрайым урыўы Гезерде жасаған кенаанлыларды қуўып шығармады. Кенаанлылар бүгинги күнге дейин Эфрайым урыўының арасында жасайды хәм олар ушын ерксиз хызметшиге айланған.

Он жетинши бап

Менашше урыўына берилген жерлер

17¹ Юсуптиң туңғыш улы Менашшениң урпақларына, Менашше урыўына берилген үлес жерлер мыналар еді: Гиладтың әкеси Махир Менашшениң туңғыш улы еді. Махир батыр әскер болғанлықтан, Гилад хәм Башан жери оныки болды. ² Менашшениң басқа уллары Абиезер, Хелек, Асриел, Шехем, Хефер хәм Шемиданың улларына да тийре санына қарай үлес берилди. Булар тийре көсемлери болып, Юсуптиң улы Менашшениң ер балалары еді.

³ Менашшениң қуўлығы, Махирдин шаўлығы, Гиладтың ақлығы, Хефердин улы болған Селофехадтың ул баласы болмады. Оның тек Махла, Ноа, Хогла, Милка хәм Тирса деген қызлары болды. ⁴ Сол қызлар руўханий Элазарға, Нун улы Ешуаға хәм басшыларға келип, оларға: «Ер туўысқанларымыз қатары бизлерге де үлес берилиўин Жаратқан Ийе Муўсаға буйырған еді», – деди. Сонда Ешуа Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша оларға да ер туўысқанлары қатары жерден үлес берди.

⁵ Солай етип, Менашше урыўына Иордан дәрьясының шығысындағы Гилад хәм Башан жеринен басқа, және он жер үлес етип берилди. ⁶ Өйткени Менашшениң қыз урпақлары да ер урпақлары қатары жерден үлес алған еді. Ал Гилад жери болса, Менашшениң басқа улларына берилди.

⁷ Менашше урыўының жери Ашерден Шехемниң шығысындағы Михметатқа созылатуғын еді хәм шегарасы ол жерден кублаға бурылып, Эн-Таппуах халқының жерлерине дейин баратуғын еді. ⁸ Таппуах қаласының этирапындағы жерлер Менашше урыўына, ал оның шегарасындағы Таппуах қаласының өзи Эфрайым урыўына тийисли еді. ⁹ Соңынан шегара Қана сайына түсип, сайдың кубласындағы Менашше урыўына тийисли қалалар арасындағы Эфрайым урыўына тийисли қалаларға дейин баратуғын еді. Менашше урыўының жер шегарасы сайдың арқа

тәрәпи бойынша созылып, Жер Орта теңизине барып токтайтуғын еди. ¹⁰ Кубладағы жерлер Эфрайым урыўыники, ал арқадағы жерлер Менашше урыўыники болып, батыста Жер Орта теңизи, арқада Ашер, шығыста Иссахар урыўының жерлери менен шегараласатуғын еди.

¹¹ Иссахар хәм Ашер урыўларына тийисли жерлердеги Бейт-Шеан хәм оның аўыллары, Иблеам хәм оның аўыллары, Дор, яғный Нафат-Дор халқы хәм оның аўыллары, Эн-Дор халқы хәм оның аўыллары, Таанах халқы хәм оның аўыллары, Мегиддо халқы хәм оның аўыллары Менашше урыўына тийисли еди. ¹² Деген менен, Менашшениң урпақлары бул қалаларды қолға киргизе алмады. Себеби кенаанлылар сол жерлерде қалыўға қарар еткен еди. ¹³ Израиллылар күшке толғанда, кенаанлыларды еркисиз хызметшиге айландырды, бірақ оларды толық куўып шығармады.

Эфрайым хәм Менашше урыўларының үлкенирек жер сораўы

¹⁴ Бир күни Юсуптиң урпақлары Ешуаға келип:

– Не ушын бизлерге тек бир мәрте шек таслап, бир үлес жер бердиң? Жаратқан Ийе бизлерди жарылқағанлықтан, бизлер жүдә көппиз, – деди.

¹⁵ Ешуа оларға:

– Сизлер соншелли көп болсаңыз хәм сизлерге Эфрайымның таўлы үлкеси тарлық етип атырған болса, перизлер хәм рефалардың жерлериндеги тоғайларды шаўып, өзлериңизге жер ашып алыңлар, – деп жуўап берди.

¹⁶ Юсуптиң урпақлары Ешуаға:

– Аўа, таўлы жерлер бизлерге жетпейди. Бірақ Бейт-Шеан менен оның аўылларында хәм Изреел ойпатлығында жасайтуғынлардың, яғный сол жерде жасайтуғын барлық кенаанлылардың темир арбалары бар-ға, – деди.

¹⁷ Ешуа Юсуптиң урпақлары Эфрайым менен Менашшениң урпақларына былай деди:

– Сизлер көп санлы хәм күшлисиз. Сизлер тек бир үлес пенен қалмайсызлар.

¹⁸ Таўлы жерлер хәм ондағы тоғайлықлар да сизлердики болады. Сизлер тереклерди шаўып, тазаласаңлар, ол жерлер толығы менен сизлердики болады. Кенаанлылар күшли болса да, олардың темир арбалары болса да, сизлер оларды куўып шығарасызлар.

Он сегизинши бап

Қалған жерлердиң бөлистирилиўи

18 ¹ Елди қолға киргизгеннен соң, пүткіл Израил жәмийети Шилода бир жерге топланды. Олар сол жерде Ушырасыў шатырын қурды. ² Деген менен, олардың арасында жерден елеге дейин өз үлесин алмаған жети урыў бар еди.

³ Сонда Ешуа израиллыларға былай деди:

– Ата-бабаларыңыздың Қудайы, Жаратқан Ийениң сизлерге берген жерлерин қолға киргизиўди қашанға шекем кешиктиресизлер? ⁴ Хәр урыўдан үш адамнан сайлап алыңлар. Мен оларды елди көзден өткизип келиў ушын жибережақпан. Олар үлес етип алатуғын жерлериниң шегараларын белгилейди хәм оларды сүүретлеп жазып, маған қайтып келеди. ⁵ Олар бул жерлерди жети бөлекке бөлсин. Яхуда урыўы кубла бөлектеги, Юсуп урыўы арқа бөлектеги өз жерлеринде қалсын. ⁶ Жерди жети бөлекке бөлип, сүүретлеп жазғаныңыздан кейин, маған алып келиңлер. Мен бул жерде, Қудайымыз Жаратқан Ийениң алдында сизлер ушын шек таслайман. ⁷ Лебийлилерге келсек, олардың сизлердиң аранызда үлеси жоқ. Олардың үлеси – Жаратқан Ийе ушын руўханийлик хызметин атқарыўдан ибарат. Ал Гад хәм Рубен урыўы менен Менашше урыўының ярымы Иордан дәрьясының шығыс тәрәпинде өзлериниң үлес жерлерин алған еди. Сол жерлерди оларға Жаратқан Ийениң қулы Муўса берген еди.

⁸ Ешуа жерди сүүретлеп жазып келиў ушын жолға шыкпақшы болған адамларға:
– Барып, жерлерди айланып шығып, сүүретлеп жазың да, соңынан жаныма қайтып келиңдер. Кейин мен бул жерде, Шилода, Жаратқан Ийениң алдында сизлер ушын шек таслайман, – деп буйырды.

⁹ Солай етип, адамлар жолға атланып, елди айланып шықты. Олар елди қалама-қала жети бөлекке бөлген ҳалда китапка сүүретлеп жазды да, Шилоға, ордада болған Ешуаға қайтып келди. ¹⁰ Ешуа Шилода, Жаратқан Ийениң алдында олар ушын шек таслап, жерлерди Израил урыўлары арасында бөлистирди.

Бенямин урыўына берилген жерлер

¹¹ Тийре санына қарай, Бенямин урыўы ушын шек тасланды. Олардың шегине түскен жерлер Яхуда урыўы менен Юсуп урыўының жерлери арасында еди.

¹² Олардың жериниң шегарасы арқада Иордан дәрьясынан басланып, Ерихонь арқа тәрәпине көтерилетуғын, батыста таўлы үлкеге қарай созылып, Бейт-Аўен атлы елсиз далада тоқтайтуғын еди. ¹³ Шегара ол жерден Луздың жанбаўырына, яғный Бейт-Элдің кубла тәрәпине өтип, Бейт-Хоронның кубласындағы таўдың қасындағы төменги Атрот-Аддараға түседи. ¹⁴ Ол жерден шегара бурылып, Бейт-Хоронның қарсысында болған таўдың батыс тәрәпи менен кублаға қарай созылады хәм Яхуда урыўына тийисли болған Кирят-Баал, яғный Кирят-Ярим қаласында тоқтайды. Бул батыс шегарасы еди.

¹⁵ Ал кубла шегарасы Кирят-Яримниң шетинен басланып, Нефтоах суў бұлағына дейин созылатуғын еди. ¹⁶ Шегара бул жерден Рефаим ойпатлығының арқа тәрәпиндеги Бен-Хинном ойпатлығына қараған таўдың етеклерине барып, Хинном ойпатлығы арқалы өтетуғын хәм Ебустың кубла тәрәпине, ол жерден Рогел бұлағына түсетуғын еди. ¹⁷ Арқаға бурылған шегара Эн-Шемеш хәм Адуммим бийиклигиниң қарсысындағы Гелилотқа барып, Рубенниң улы Боханның тасына түсетуғын еди. ¹⁸ Соңынан Иордан тегислигиниң жанындағы қырдың арқа тәрәпинен өтип, тегисликке түсетуғын еди. ¹⁹ Ол жерден Бейт-Хогланың арқа етеклерине өтип, Өли теңиздиң арқа колтығында, Иордан дәрьясының кубла қуяр колтығында тоқтайтуғын еди. Бул кубла шегарасы еди. ²⁰ Шығыс шегарасы Иордан дәрьясы еди. Тийре санына қарай, Бенямин урыўының үлесине тийген жерлердин шегаралары усылар еди.

²¹ Тийре санына қарай, Бенямин урыўының үлесине тийген қалалар мыналар еди: Ерихо, Бейт-Хогла, Эмек-Кесис, ²² Бейт-Араба, Семарайым, Бейт-Эл, ²³ Аўўим, Пара, Офра, ²⁴ Кефар-Аммоний, Офний, Гёба. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он еки қала. ²⁵ Гибон, Рама, Беерот, ²⁶ Миспе, Кефира, Моса, ²⁷ Рекем, Ирпеел, Тарала, ²⁸ Села, Элеф, Ебус, яғный Ерусалим, Гибат хәм Кирят. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он төрт қала. Тийре санына қарай, Бенямин урыўының үлеси усы еди.

Он тоғызыншы бап

Шимон урыўына берилген жерлер

19 ¹ Екинши шек Шимонға, тийре санына қарай, Шимон урыўына түсти. Олардың үлеси Яхуда урыўының үлесине тийген жерлердиң ишинде еди. ² Оларға мына қалалар берилди: Беер-Шеба ямаса Шеба, Молада, ³ Хасар-Шуал, Бала, Эсем, ⁴ Элтолад, Бетул, Хорма, ⁵ Сиклаг, Бейт-Маркабот, Хасар-Суса, ⁶ Бейт-Лебаот, Шарухен. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он үш қала. ⁷ Айын, Риммон, Этер хәм Ашан. Булар аўыллары менен бирликте төрт қала.

⁸ Баалаг-Беер, яғный Негебтеги Рамаға қарай созылған бул қалалардың этирапындағы барлық аўыллар да Шимон урыўына тийисли еди. Тийре санына қарай, Шимон урыўына тийген үлес усы еди. ⁹ Шимон урыўына берилген үлес Яхуда

урыўының үлесинен алынған еди. Өйткени Яхуда урыўының үлеси керегинен артык еди. Солай етип, Шимон урыўының үлеси Яхуда урыўына тийисли жердиң ишинде еди.

Зебулон урыўына берилген жерлер

¹⁰ Тийре санына қарай, үшінши шек Зебулон урыўына түсти. Олардың жерлери Саридке шекем созылатуғын еди. ¹¹ Шегара сол жерден батысқа қарай, Маралаға дейин барып, Даббешетке жететуғын хәм Йокнеам қарсысындағы сайға дейин созылатуғын еди. ¹² Соңынан Саридтан күншығысқа, Кислот-Табордың шегарасына барып, ол жерден Дабератқа тақалатуғын хәм Яфияға шығатуғын еди. ¹³ Шығыс шегарасы Яфиядан Гат-Хефер хәм Эт-Қасинге өтип, Риммонға дейин созылатуғын, кейин Неаға бурылатуғын еди. ¹⁴ Ал арқа шегарасы бул жерден Ханнатонға бурылып, Ифтах-Эл ойпатлығына келип тоқтайтуғын еди. ¹⁵ Бул шегара Қаттат, Нахалал, Шимрон, Идала хәм Бейтлехемди өз ишине алады. Хәммеси болып, олар аўыллары менен бирликте он еки қала еди. ¹⁶ Тийре санына қарай, Зебулон урыўына усы қалалар аўыллары менен бирликте үлес етип берилди.

Иссахар урыўына берилген жерлер

¹⁷ Төртинши шек Иссахарға, тийре санына қарай, Иссахар урыўына түсти. ¹⁸ Олардың жер шегарасының ишине кирген қалалар: Изреел, Кесуллот, Шунем, ¹⁹ Хафарайым, Шион, Анахарат, ²⁰ Раббит, Кишйон, Эбес, ²¹ Ремет, Эн-Ганним, Эн-Хадда хәм Бейт-Пассес. ²² Олардың шегарасы Табор, Шахасима хәм Бейт-Шемеш арқалы созылып, Иордан дәрьясына келип тоқтайтуғын еди. Хәммеси болып, олар аўыллары менен бирликте он алты қала еди. ²³ Тийре санына қарай, Иссахар урыўына усы қалалар аўыллары менен бирликте үлес етип берилди.

Ашер урыўына берилген жерлер

²⁴ Тийре санына қарай, бесинши шек Ашер урыўына түсти. ²⁵ Олардың жер шегарасының ишине кирген қалалар: Хелқат, Халий, Бетен, Ахшаф, ²⁶ Алламмелех, Амад хәм Мишал болып, батыста Кармел хәм Шихор-Либнатқа дейин созылатуғын еди. ²⁷ Бул жерден шығысқа, Бейт-Дагонға қайтып, Зебулон шегарасы хәм Ифтах-Эл ойпатлығы бойынша созылатуғын, ал арқада Бейт-Эмек хәм Неилеге жалғасатуғын еди. Кейин Кабулдың арқа тәрәпинен ²⁸ Эброн, Рехоб, Хаммон хәм Қанаға өтип, уллы Сидонға жететуғын еди. ²⁹ Усы жерден Рамаға қайтып, қорғанлы Тир қаласына қарай созылатуғын, кейин Хосаға бурылып, Ахзиб аймағында, Жер Орта теңизинде тамамланатуғын еди. ³⁰ Және де, Умма, Афек хәм Рехоб. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте жигирма еки қала. ³¹ Тийре санына қарай, Ашер урыўына усы қалалар аўыллары менен бирликте үлес етип берилди.

Нафталий урыўына берилген жерлер

³² Алтыншы шек Нафталийге, тийре санына қарай, Нафталий урыўына түсти. ³³ Олардың шегарасы Хелеф хәм Саананнимдеги емен ағашынан басланып, Адамий-Некеб хәм Ябнеел арқалы Лаккумға қарай созылатуғын хәм Иордан дәрьясында тамамланатуғын еди. ³⁴ Шегара және Хелефтен басланып, батысқа қарай Азлот-Табордан өлетуғын хәм Хукоққа жалғасатуғын еди. Кублада Зебулон жерлерине, батыста Ашер жерлерине, ал шығыста Иордан дәрьясына барып тирелетуғын еди.

³⁵ Олардың қорғанлы қалалары мыналар еди: Сиддим, Сер, Хаммаг, Раққат, Киннерет, ³⁶ Адама, Рама, Хасор, ³⁷ Кедеш, Эдрей, Эн-Хасор, ³⁸ Ирон, Мигдал-Эл, Хорем, Бейт-Анат, Бейт-Шемеш. Хәммеси болып, аўыллары менен бирликте он

тоғыз қала. ³⁹ Тийре санына қарай, Нафталий урыуына усы қалалар аўыллары менен бирликте үлес етип берилди.

Дан урыуына берилген жерлер

⁴⁰ Тийре санына қарай, жетинши шек Дан урыуына түсти. ⁴¹ Олардың үлесине тийген жерлер мына қалаларды өз ишине алады: Сора, Эштаол, Ир-Шемеш, ⁴² Шаалаббин, Айялон, Итла, ⁴³ Элон, Тимна, Экрон, ⁴⁴ Элтеке, Гиббетон, Баалат, ⁴⁵ Ехуд, Бене-Берак, Гат-Риммон, ⁴⁶ Ме-Яркон хэм Яфоның қарсысындағы жерлер менен бирликте Рақкон. ⁴⁷ Жерлеринен айырылып қалғанлықтан, Дан урыуы Лешемге хұжим жасады. Олар қаланы алып, пүткил халқын қылыштан өткизди де, сол жерге орналасып алды. Және де, бабасы Данның хұрметине сол жерди Дан деп атады. ⁴⁸ Тийре санына қарай, Дан урыуына усы қалалар аўыллары менен бирликте үлес етип берилди.

Ешуаға тийген үлес

⁴⁹ Жерлерди шегаралап бөлистирип болғаннан соң, израиллылар өз жерлери ишинен Нун улы Ешуаға үлес берди. ⁵⁰ Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша, олар Ешуаға өзи сораған қаланы, Эфрайымның таўлы үлкесиндеги Тимнат-Серахты берди. Ешуа қаланы қайтадан салып, сол жерге орналасты.

⁵¹ Руұханий Элазар, Нун улы Ешуа хэм Израил урыуларындағы тийре басшыларының Шилода, Жаратқан Ийениң алдында, Ушырасыў шатырының кирер аўзының алдында шек таслап бөлистирген үлес жерлери усылар еди. Солай етип, олар елди бөлистириў исин тамамлады.

Жигирмаланшы бап

Паналайтуғын қалалар

20 ¹ Буннан соң, Жаратқан Ийе Ешуаға былай деди: ² – Муўса арқалы сизлерге буйырғанымдай, израиллыларға айт, олар өзлери паналайтуғын қалаларды таңласын. ³ Егер биреў абайсызда адам өлтирип қойса, ол сол жерге қашып барсын. Сизлердин өлген адамның өш алыўшы әменгеринен қашып паналайтуғын бир жериңиз болыўы керек.

⁴ Бул қалалардың бирине қашқан адам қала дәрўазасының қасында турып, өзиниң аўхалын қаланың ақсақалларына билдирсин. Ақсақаллар оны қаласына қабыл етип, оған жасайтуғын орын берсин. ⁵ Адам өлтирген адамның изинен өш алыўшы әменгери куўып келсе, қаланың басшылары оны өш алыўшы адамға тапсырып жибермесин. Себеби ол абайсызда адам өлтирди хэм онда өлтирген адамына деген алдын ала хеш қандай қаслық болмаған. ⁶ Адам өлтирген адам қаладағы жәмийетшилик алдында хүким етилмегенше хэм сол ўақытта хызмет еткен бас руұханий өлгенге дейин, сол қалада қалыўы керек. Соңынан ол өзи қашып шыққан қаласына, өз үйине қайтсын.

⁷ Солай етип, олар Нафталийдің таўлы үлкесиндеги, яғный Галиладағы Кедешти, Эфрайымның таўлы үлкесинде болған Шехемди хэм Яхуданың таўлы үлкесиндеги Кирят-Арбаны, яғный Хебронды таңлады. ⁸ Және де, Иордан дәрьясының арғы жағындағы, Ерихоның шығысындағы мына қалаларды таңлады: олар Рубен урыуына тийисли кеңсликтеги шөлде жайласқан Бесер қаласы, Гад урыуының жерлери ишиндеги Гиладтағы Рамот, Менашше урыуының жерлери ишиндеги Башандағы Голан еди. ⁹ Бул қалалар израиллылар хэм олар арасында жасайтуғын келгинди адамлар ушын ажыратылды. Егер олардың биреўи абайсызда адам өлтирип қойса, өш алыўшы әменгердің қолынан өлим көрмеў ушын, сол қалаларға қашып барады. Ол жәмийетшиликтің алдында хүким етилмегенше, сол жерде кәуип-кәтерсиз болады.

Жигирма биринши бап

Лебийлилерге берилген қалалар

21 ¹ Лебий урыўының тийре басшылары руўханий Элазар, Нун улы Ешуа хәм Израил урыўларының тийре басшыларына барды. ² Олар Кенаан жериндеги Шилода еди. Сонда лебийлилер оларға:

– Жаратқан Ийе Муўса арқалы бизлерге жасаў ушын қалалар, малларымыз ушын қала этирапындағы жайлаўлар берилиўин буйырған еди, – деди.

³ Солай етип, израиллылар Жаратқан Ийениң буйрығына кулақ асып, лебийлилерге өз үлеслеринен мына қалаларды хәм олардың этирапындағы жайлаў жерлерди берди:

⁴ Биринши шек Қоҳат тийрелерине түсти. Лебийли болған руўханий Харонның урпақларына шек бойынша Яхуда, Шимон хәм Бенямин урыўларынан он үш қала берилди. ⁵ Ал Қоҳаттың басқа урпақларына шек бойынша Эфрайым, Дан хәм Менашше урыўының ярымына тийисли болған тийрелерден алынған он қала берилди.

⁶ Гершон урпақларына шек бойынша Иссахар, Ашер, Нафталий урыўларына тийисли болған тийрелерден хәм Башандағы Менашше урыўының ярымынан алынған он үш қала берилди.

⁷ Тийре санына қарай, Мерарий урпақларына Рубен, Гад хәм Зебулон урыўларынан алынған он еки қала берилди.

⁸ Солай етип, Жаратқан Ийениң Муўса арқалы буйырғанындай, израиллылар шек таслап, усы қалаларды жайлаўлары менен бирликте лебийлилерге берди.

⁹ Яхуда хәм Шимон урыўларынан алынған хәм төменде атлары аталатуғын қалалар ¹⁰ лебийли Қоҳат тийрелеринен болған Харонның урпақларына берилди. Себеби биринши шек оларға түскен еди. ¹¹ Оларға Яхуданың таўлы үлкесиндеги Анақтың урпақларының түп бабасы болған Арбаның аты менен аталған Кирят-Арба, яғный Хеbron хәм оның этирапындағы жайлаўлар берилди. ¹² Ал қаланың атызлары менен аўыллары болса, Ефунне улы Калевке мүлик етип берилген еди.

¹³ Руўханий Харонның урпақларына абайсызда адам өлтиргенлер ушын паналайтуғын қалалар болған Хеbron, Либна, ¹⁴ Ягтир, Эштемоа, ¹⁵ Холон, Дебир, ¹⁶ Айын, Ютта хәм Бейт-Шемеш қалалары менен олардың жайлаўлары, яғный Яхуда хәм Шимон урыўларынан барлығы болып тоғыз қала берилди. ¹⁷ Ал Бенямин урыўынан Гибон, Геба, ¹⁸ Анатот хәм Алмон деген төрт қала жайлаўлары менен бирликте берилди.

¹⁹ Солай етип, Харон урпағынан шыққан руўханийлерге жайлаўлары менен бирликте берилген қалалардың саны барлығы болып он үшке жетти.

²⁰ Лебий урыўының Қоҳат тийрелериниң қалған адамларына Эфрайым урыўынан мына қалалар үлес етип берилди: ²¹ Эфрайымның таўлы үлкесиндеги абайсызда адам өлтиргенлер паналайтуғын Шехем қаласы хәм Гезер, ²² Кибсайым, Бейт-Хорон деген жайлаўлары менен бирликте төрт қала. ²³ Ал Дан урыўынан Элтеке, Гиббетон, ²⁴ Айялон хәм Гат-Риммон деген төрт қала жайлаўлары менен бирликте берилди. ²⁵ Менашше урыўының ярымынан жайлаўлары менен бирликте Таанах хәм Гат-Риммон деген еки қала берилди. ²⁶ Солай етип, Қоҳаттың қалған урпақларына жайлаўлары менен бирликте барлығы болып он қала берилди.

²⁷ Лебий урыўынан болған Гершонның урпақларына Менашше урыўының ярымына тийисли болған еки қала: Башандағы абайсызда адам өлтиргенлер паналайтуғын Голан қаласы хәм Бештера қаласы жайлаўлары менен бирликте берилди. ²⁸ Иссахар урыўынан болса, жайлаўлары менен бирликте Кишйон, Дабера, ²⁹ Ярмут хәм Эн-Ганним деген төрт қала берилди. ³⁰ Ашер урыўынан жайлаўлары менен бирликте Мишал, Абдон, ³¹ Хелкат хәм Рехоб деген төрт қала

берилди. ³² Нафталий урыуынан үш қала жайлаулары менен бирликте берилди: олар Хаммот-Дор, Қартан хәм абайсызда адам өлтиргенлер паналайтуғын Галиладағы Кедеш қаласы. ³³ Тийре санына қарай, Гершонның урпақларына жайлаулары менен бирликте барлығы болып он үш қала берилди.

³⁴ Қалған лебийлилерге, яғный Мерарийдин урпақларының тийрелерине Зебулон урыуынан алынған Йокнеам, Қарта, ³⁵ Димна хәм Нахалал деген төрт қала жайлаулары менен бирликте берилди. ³⁶ Рубен урыуынан алынған Бесер, Яхаса, ³⁷ Кедемот хәм Мефаат деген төрт қала жайлаулары менен бирликте берилди. ³⁸ Гад урыуынан Гиладтағы паналайтуғын Рамот қаласы хәм Маханайым, ³⁹ Хешбон хәм Язер қалалары барлығы болып төрт қала жайлаулары менен бирликте берилди. ⁴⁰ Тийре санына қарай, лебийлилердин қалған тийрелерине, яғный Мерарийдин урпақларына үлес етип берилген қалалардың саны барлығы болып он еки еди.

⁴¹ Израиллылардың жерлеринен лебийлилерге жайлаулары менен бирликте барлығы болып қырк сегіз қала берилди. ⁴² Бул қалалардың хәммесиниң этирапында жайлаулары бар еди. Жайлаусыз қала жоқ еди.

⁴³ Солай етип, Жаратқан Ийе ата-бабаларына беріуге ант ишкен барлық жерлерди израиллыларға берди. Израиллылар сол жерлерди ийелеп, мекән басты. ⁴⁴ Жаратқан Ийе ата-бабаларына ант ишкениңдей, оларды хәр тәреплеме тынышлыққа еристирди. Хеш бир душпаны оларға қарсы тура алмады. Жаратқан Ийе душпанларының хәммесин оларға тәслим етті. ⁴⁵ Жаратқан Ийениң Израил халқына берген хеш бир ийгиликли сөзи орынланбай қалмады, хәммеси иске асты.

Жигирма екінши бап

Шығыстағы урыулардың қайтыуы

22 ¹ Буннан соң, Ешуа Рубен хәм Гад урыулары менен Менашше урыуының ярымын жыйнады да, ² оларға былай деди:

– Сизлер Жаратқан Ийениң қулы Муусаның өзлеринизге буйырған хәр бир нәрсесин илединдер. Мениң хәмме буйрықларыма да бойсындыңлар. ³ Соншама ўақыт даўамында, бүгинге дейин туўысқанларыңызды жалғыз таслап кетпединдер. Қудайыңыз Жаратқан Ийениң сизлерге берген буйрығын орынладыңлар.

⁴ Минекей, Қудайыңыз Жаратқан Ийе туўысқанларыңызға ўәде қылғанындай, оларды тынышлыққа еристирди. Енди Жаратқан Ийениң қулы Муусаның Иордан дәрьясының арғы жағасында сизлерге мүлик қылып берген жерлердеги үйлеринизге қайтыңлар. ⁵ Бирақ Жаратқан Ийениң қулы Муусаның сизлерге берген буйрықларын хәм Нызамын муқиятлы түрде орынлаңлар. Қудайыңыз Жаратқан Ийени сүйиндер, Оның жолы менен жүрип, буйрықларын орынлаңлар. Оған садық болыңлар, Оған шын жүрек хәм шын кеўлиңизден хызмет етиңдер.

⁶ Соңынан Ешуа оларға ақ пәтиясын берип, жолға атландырды. Солай етип, олар үйлерине қайтып кетти.

⁷ Муўса Менашше урыуының ярымына Башанда жер берген еди. Ешуа болса, Менашше урыуының қалған ярымына Иордан дәрьясының батысынан, басқа туўысқанлары арасынан жер берди.

Ешуа оларды үйлерине қайтарып атырып, оларға ақ пәтиясын берип:

⁸ – Үйлеринизге үлкен байлық пенен, жүдә көп мал, гүмис, алтын, мыс, темир хәм жүдә көп кийим-кеншек пенен қайтып баратырсызлар. Душпанларыңыздан олжа қылып алған нәрселеринизди туўысқанларыңыз бенен бөлисиңдер, – деди.

⁹ Солай етип, Рубен хәм Гад урыулары менен Менашше урыуының ярымы Кенаан жериндеги Шилодан, израиллылардың жанынан кетти. Олар Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша, Муўса арқалы өзлери мүлик етип алған Гилад жерине қайтыу ушын жолға шықты.

¹⁰ Рубен хәм Гад урыўлары менен Менашше урыўының ярымы Иордан дәрьясына жақын орналасқан Кенаан жериндеги аймаққа келгенде, дәрьяның жағасында көриниси үлкен болған курбанлық орнын курды. ¹¹ Израил халқына: «Рубен хәм Гад урыўлары менен Менашше урыўының ярымы Кенаан елинің шегарасында, Иордан дәрьясының жағасында, израиллыларға тийисли жерде бир курбанлық орнын курды», – деген хабар жетти. ¹² Израил халқы бул хабарды еситкенде, оларға қарсы урысыў ушын пүткил жәмийет Шилоға жыйналды.

¹³ Сонда израиллылар руўханий Элазардың улы Пинехасты Гилад жерине, Рубен хәм Гад урыўлары менен Менашше урыўының ярымына жиберди. ¹⁴ Оның менен бирге Израил урыўларынан он көсем кетти. Бул көсемлердің хәр бири Израил тийрелериниң ишиндеги өз кәуимлерине басшы еди. ¹⁵ Олар Гилад жерине, Рубен хәм Гад урыўлары менен Менашше урыўының ярымына келип былай деди:

¹⁶ – Жаратқан Ийениң пүткил жәмийети былай дейди: «Сизлер неге Израилдың Қудайына қыянет еттиңлер? Неге бүгин сизлер өзлериңиз ушын курбанлық орнын қурып, Жаратқан Ийеден ўаз кештиңлер хәм Оған қарсы бас көтердинлер? ¹⁷ Бизлерге Пеор таўындағы гүнамыз аз ба еди? Жаратқан Ийениң жәмийети сол гүна себепли бөлеге жолыққан еди. Бизлер усы күнге дейин өзлеримизди бул гүнадан тазалай алмадық. ¹⁸ Сизлер бүгин Жаратқан Ийеден ўаз кештиңиз! Егер сизлер бүгин Жаратқан Ийеге қарсы қозғалаң көтерсеңиз, Ол да ертең пүткил Израил жәмийетине ғезепленеди. ¹⁹ Егер сизлерге тийисли жерлер хадал болмаса, Жаратқан Ийениң шатыры турған Оған тийисли жерге келип, арамьздағы жерден үлес алыңлар. Өзлериңизге Қудайымыз Жаратқан Ийениң курбанлық орнынан басқа бир курбанлық орнын қурып, Жаратқан Ийеге хәм бизлерге қарсы қозғалаң көтермеңлер. ²⁰ Зерах улы Ахан бағышланған олжадан алып, қыянет еткенде, пүткил Израил жәмийети ғезепке ушырамады ма? Аханның гүнасы ушын тек оның өзи ғана өлимге дуўшар болмады-ғо!»

²¹ Сонда Рубен хәм Гад урыўлары менен Менашше урыўының ярымы Израилдың тийре басшыларына былай деп жуўап берди:

²² – Жаратқан Ийе – қудайлар Қудайы! Жаратқан Ийе – қудайлар Қудайы! Ол булардың барлығын биледи хәм Израил да билип қойсын: егер бизлер ислеген исимизди Жаратқан Ийеге қарсы қозғалаң көтериў ямаса Оған қыянет ислей максетинде ислеген болсақ, онда бүгин Жаратқан Ийе бизлерди аямасын! ²³ Егер бизлер курбанлық орынды Жаратқан Ийеден ўаз кеший ушын, жандырылатуғын курбанлықларды, ғалле садакаларын ямаса татыўлық курбанлықларын бериў ушын курған болсақ, Жаратқан Ийениң Өзи бизлерди жазаласын. ²⁴ Бизлер бул исти мынадан тәшиўишленгенимиз себепли ислеген едик: келешекте сизлердің урпақларыңыз бизлердің урпақларымызға: «Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе менен сизлердің қандай байланысыңыз бар? ²⁵ Хәй, Рубен хәм Гад урпақлары! Жаратқан Ийе сизлер менен бизлердің арамьзға Иордан дәрьясын шегара қылып қойған. Сизлердің Жаратқан Ийеге ҳеш қандай қатнасыңыз жоқ», – деп бизлердің урпақларымыздың Жаратқан Ийеден қорқып жасаўына тосқынлық жасаўы мүмкин. ²⁶ Сонлықтан бизлер өзлеримиз ушын курбанлық орнын қурыўды шештик. Буны жандырылатуғын курбанлық хәм басқа курбанлықлар ушын емес, ²⁷ ал тек сизлер менен бизлердің арамьзда хәм келешек әўладлар арасында гүуалық болыўы ушын иследик. Солай етип, бизлер де Жаратқан Ийениң алдында жандырылатуғын курбанлықларымыз, татыўлық курбанлықларымыз хәм басқа курбанлықларымыз бенен Оған сыйынажақпыз. Сонда сизлердің урпақларыңыз келешекте бизлердің урпақларымызға: «Жаратқан Ийеге ҳеш қандай қатнасыңыз жоқ», – деп айта алмайды. ²⁸ Солай етип, бизлер былай ойладық: келешекте бизлерге ямаса болажақ урпақларымызға усылай десе, бизлер: «Ата-бабаларымыздың Жаратқан Ийеге арнап курған курбанлық орнының нусқасына қараңлар. Бул орын жандырылатуғын ямаса

басқа құрбанлықтар үшін емес, ал бизлер менен сизлердің аранызда гүәлық болыуы үшін қурылған», – деймиз. ²⁹ Бизлер Жаратқан Ийеге қарсы қозғалаң көтеріуден, бүгін Оннан ұаз кешиуден, жандырылатуғын құрбанлықтар, ғәлле садақалары ямаса басқа құрбанлықтар бериуі үшін Құдайымыз Жаратқан Ийенің шатырының алдында турған құрбанлық орнынан басқа биреуін қурыудан аұлақпыз.

³⁰ Руұханий Пинехас хәм оның менен бирге болған жәмийет басшылары, яғный Израилдың тийре басшылары Рубен хәм Гад урыулары менен Менашше урыуының ярымының айтқан сөзлерин еситкенде кеуиллери толды. ³¹ Сонлықтан руұханий Элазардың улы Пинехас Рубен хәм Гад урыулары менен Менашше урыуының ярымына:

– Енди Жаратқан Ийенің арамызда екенин билемиз. Себеби сизлер Оған қыянет етпедиңіз хәм израиллыларды Оның жазасынан қутқардыңыз, – деди.

³² Руұханий Элазардың улы Пинехас хәм басшылар Рубен хәм Гад урыулары жасайтуғын Гилад жеринен Кенаан жерине, израиллыларға қайтып келип, не болғанын айтып берди. ³³ Израиллылар бул хабарға кеули толып, Құдайға алғыслар айтты. Олар Рубен хәм Гад урыуларына қарсы урыс ашыу хәм олардың жасайтуғын жерлерин ұайран етиуі хәкқинда қайтып аұыз ашпады. ³⁴ Рубен хәм Гад урыулары: «Бул құрбанлық орны – бизлердің арамызда Жаратқан Ийенің Құдай екенине гүә» деп, орынды «Гүә» деп атады.

Жигирма үшінши бап

Ешуаның хошласыу сөзлери

23 ¹ Жаратқан Ийе Израилды этирапындағы барлық душпанларынан қутқарып тынышлыққа еристиргеннен сон, көп жыллар өтті. Ешуа болса қартайып, бираз жасқа барып қалған еди. ² Сонда ол пүткіл Израил халқын, олардың ақсақаларын, тийре басшыларын, қазыларын хәм қадағалаушыларын шақырып алып, оларға былай деди:

– Мен қартайып, бираз жасқа барып қалдым. ³ Құдайыңыз Жаратқан Ийенің сизлер үшін бул барлық халықтарға нелер ислегенин көрдиндер. Өйткени Құдайыңыз Жаратқан Ийенің Өзи сизлер үшін урысты. ⁴ Минекей, мен Иордан дәрьясынан баслап, күн батағ тәрептеги Жер Орта теңизине дейин жасаған барлық халықтарды жоқ етип, олардың жерлерин де, еле жоқ қылынбаған халықтардың жерлерин де шек бойынша сизлердің урыуларыңызға бөлип бердим. ⁵ Құдайыңыз Жаратқан Ийе бул халықтарды қуып шығарып, алдыңыздан шегиндиреди хәм Өзи сизлерге ұәде еткениндей, сизлер олардың жерлерин ийелейсизлер. ⁶ Сонлықтан сизлер Муұсаның Нызам кітабында жазылған хәр бир нәрсени орынлау үшін жүдә күшли болыңлар. Жазылғанлардан я оңға, я солға аұып кетпеңлер. ⁷ Аранызда қалған халықтар менен хеш қандай қарым-қатнас жасамаңлар. Олардың қудайларының атларын тилге алмаңлар хәм олардың атлары менен ант ишпеңлер. Сол қудайларға хызмет етпеңдер хәм табынбаңлар. ⁸ Бүгинги күнге дейин ислеп келгениңиздей, Құдайыңыз Жаратқан Ийеге садық қалыңлар. ⁹ Себеби Жаратқан Ийе уллы хәм күшли халықтарды сизлердің алдыңыздан қуып шығарды. Бүгинги күнге дейин хеш ким сизлерге қарсы тура алмады. ¹⁰ Сизлердің араныздағы биреуиңиз мың адамды қуып шығарады. Өйткени Құдайыңыз Жаратқан Ийенің ұәде еткениндей, Оның Өзи сизлер үшін урысады. ¹¹ Сонлықтан Құдайыңыз Жаратқан Ийени сүйиуде жүдә муқиятлы болыңлар. ¹² Ал егер сизлер Оннан жүз бурып, араныздағы қалған сол халықтар менен аралассаңыз, олар менен қыз алысып, қыз берисетуғын болсаңыз, қарым-қатнас жасасаңыз, ¹³ онда билип қойыңлар: Құдайыңыз Жаратқан Ийе сол халықтарды енди алдыңыздан қуып шығармайды. Оның сизлерге берген

усы жақсы жеринен жок болынғаныңызша, бул халықлар сизлер ушын дузак, какпан, арқаңызға қамшы хэм көзлериңизге тикен болады.

¹⁴ Минекей, мениң де бул дүньядан өтетуғын ўақтым келди. Қудайыңыз Жаратқан Ийениң сизлерге берген хеш бир жақсы ўәделериниң босқа шықпағанын сизлер пүткил жүрегиңиз хэм пүткил кеўлиңиз бенен билесизлер. Олардың хэммеси орынланды, хеш бири орынланбай қалмады. ¹⁵ Қудайыңыз Жаратқан Ийе сизлерге берген ўәделериниң хэммесин қалай орынлаған болса, Ол Өзи берген усы жақсы жерден сизлерди жок етпегенше, айтқан барлық жаманлықларын да солай басыңызға салады. ¹⁶ Егер Қудайыңыз Жаратқан Ийениң сизлерге орынлаң деп буйырған келисимин бузсаңыз хэм барып, басқа қудайларға хызмет етип, оларға табынсаңыз, Жаратқан Ийениң сизлерге ғәзеби тутанады. Сонда сизлер Ол берген бул жақсы жерден тез арада қырылып кетесизлер.

Жигирма төртинши бап

Шехемде жаңаланған келисим

24 ¹ Ешуа пүткил Израил урыўларын Шехемге топлап, Израилдың ақсақалларын, тийре басшыларын, қазыларын хэм қадағалаўшыларын шақыртты. Олардың хэммеси келип, Қудайдың алдында турды. ² Сонда Ешуа пүткил халыққа былай деди:

– Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе былай дейди: «Сизлердиң ата-бабаларыңыз ески заманларда Евфрат дәрьясының арғы жағасында жасап, басқа қудайларға хызмет ететуғын еди. Олардың бири Ибрайым менен Нахордың әкеси Терах еди.

³ Бирақ Мен бабаңыз Ибрайымды дәрьяның арғы жағынан алып, пүткил Кенаан жерлери бойлап алып жүрдим. Оның урпақларын көбейтип, оған Ысақты бердим.

⁴ Ал Ысаққа болса, Яқып пенен Эсаўды бердим. Эсаўға таўлы Сеир үлкесин мүлик етип бердим. Яқып хэм оның уллары Мысырға кетти. ⁵ Кейин Мен Муўса менен Харонды тайынлап, Мысыр халқының басына бәлелер жаўдырдым хэм сизлерди Мысырдан алып шықтым. ⁶ Аўа, Мен ата-бабаларыңызды Мысырдан алып шықтым. Олар Қамыс теңизине жетип келгенде, мысырлылар саўаш арбалары хэм атлылары менен ата-бабаларыңыздың изинен теңизге дейин қуўып барды.

⁷ Ата-бабаларыңыз Жаратқан Ийеге, Маған жалбарынып, жәрдем сорағанда, Мен олар менен мысырлылар арасына қараңғылық түсирдим. Мысырлылардың үстине теңиз суўларын бастырып, оларды шөктирдим. Сизлер Мениң Мысырда не ислегенимди өз көзиңиз бенен көрдиңиз. Сизлер шөлде узақ ўақыт жасадыңыз.

⁸ Соңынан Мен сизлерди Иордан дәрьясының арғы жағасында жасаған аморлардың жерине әкелдим. Олар сизлерге қарсы урысқанда, Мен оларды сизлерге тәслим еттим. Сизлер олардың жерлерин ийеледиңиз. Мен оларды сизлердиң алдыңыздан жоқ қылдым. ⁹ Моаб патшасы Сиппор улы Балақ Израилға қарсы урысқа шықты хэм хабар жиберип, Беор улы Биламды сизлерди нәлетлеў ушын шақыртты. ¹⁰ Бирақ Мен Биламға қулақ салыўды мақул көрмедим. Сонлықтан ол сизлерге патиясын бериўге мәжбүр болды. Солай етип, Мен сизлерди оның қолынан қутқардым. ¹¹ Соңынан сизлер Иордан дәрьясынан өтип, Ерихоға келдиңиз. Мен сизлерге қарсы урысқан ерихольларды, және де амор, периз, кенаан, хетт, гиргаш, хиў хэм ебус халықларын сизлерге тәслим еттим. ¹² Мен сизлерден алдын ешек хәрре⁸ жиберип, аморлардың еки патшасын алдыңыздан қуўдым. Бул ис сизлердиң қылышыңыз ямаса оқ жайыңыз жәрдемінде исленбеди. ¹³ Солай етип, Мен сизлерге өзлериңиз мийнет етпеген жерди хэм өзлериңиз салмаған қалаларды бердим. Сизлер бул жерлерде жасап, өзлериңиз отырғызбаған жүзим хэм зәйтүн бағларының мийўелерин жеп атырсызлар».

¹⁴ Ешуа даўам етип былай деди:

⁸24:12 Ешек хәрре – албыраў яки қорқыныш мәнисин билдириўи мүмкин.

– Сонлықтан Жаратқан Ийеден қорқыңлар, Оған шын жүректен хәм садықлық пенен хызмет етиңдер. Евфрат дәрьясының арғы жағасында хәм Мысырда ата-бабаларыңыздың хызмет еткен қудайларын таслап, Жаратқан Ийеге хызмет етиңдер. ¹⁵ Егер Жаратқан Ийеге хызмет етқиңиз келмесе, онда Евфрат дәрьясының арғы жағасында ата-бабаларыңыздың хызмет еткен қудайларына ямаса өзлериңиз елинде жасап атырған аморлардың қудайларына хызмет етқиңиз келе ме? Бүгин усыны шешип алыңлар. Ал мен хәм мениң хожалығым Жаратқан Ийеге хызмет етемиз.

¹⁶ Халық жууап берип былай деди:

– Жаратқан Ийени таслап, басқа қудайларға хызмет етиуден аулақ болғаймыз!

¹⁷ Себеби бизлерди хәм ата-бабаларымызды Мысыр елиндеги куллықтан алып шыққан, көз алдымызда уллы кәраматлар ислеп, пүткіл жолымызда хәм халықлар арасынан өткенимизде бизлерди сақлаған Қудайымыз – Жаратқан Ийениң Өзи болады. ¹⁸ Ол бул елде жасаған барлық халықларды хәм аморларды алдымыздан кууып жиберди. Сонлықтан бизлер де Оған хызмет етемиз. Өйткени Ол – бизлердин Қудайымыз.

¹⁹ Сонда Ешуа халыққа былай деди:

– Бирақ сизлер Жаратқан Ийеге хызмет ете алмайсызлар. Өйткени Ол мухаддес хәм қызғаншақ Қудай. Ол сизлердин жынаятларыңызға хәм гүналарыңызға сабыр етпейди. ²⁰ Егер сизлер Жаратқан Ийени таслап, жат қудайларға хызмет етсеңиз, Өзи бұрын сизлерге жақсылық қылған болса да, енди Ол сизлерден жүз бурады хәм сизлерди бәлеге жолықтырып, жоқ етеди.

²¹ Халық Ешуаға:

– Як! Бизлер Жаратқан Ийеге хызмет етемиз, – деп жууап берди.

²² Сонда Ешуа халыққа:

– Жаратқан Ийеге хызмет етемиз деп, таңлағаныңызға өзлериңиз гүуасызлар, – деди.

– Аўа, өзлеримиз гүуамыз, – деп жууап берди халық.

²³ Ешуа оларға:

– Олай болса, енди өзлериңиздеги жат қудайларды таслаңлар. Жүреклериңизди Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге бериндер, – деди.

²⁴ Халық Ешуаға:

– Бизлер Қудайымыз Жаратқан Ийеге хызмет етип, Оның сөзин тыңдаймыз, – деп жууап берди.

²⁵ Ешуа сол күни Шехемде халық ушын бир миннетлеме алды. Оларға қағыйдалар хәм нызамлар берди. ²⁶ Ешуа бул сөзлерди Қудайдың Нызам китабына да жазып қойды. Кейин бир үлкен тас алып, оны сол жерге, Жаратқан Ийениң Мухаддес мәканы жанындағы емен ағашының астына орнатты. ²⁷ Соң Ешуа пүткіл халыққа:

– Минекей, бул тас бизлерге гүуа болсын. Себеби ол Жаратқан Ийениң бизлерге айтқан барлық сөзлерин еситти. Қудайға берген үдемізде турмасақ, бул тас бизлерге қарсы гүуа болады, – деди.

Ешуньң өлими

²⁸ Буннан соң, Ешуа халықтың барлығын мүлик етип алған өз жерлерине жиберди.

²⁹ Усы ўақыялардан кейин, Жаратқан Ийениң қулы Нун улы Ешуа бир жүз он жасында қайтыс болды. ³⁰ Оны Эфраимның таўлы үлкесиндеги Гааш таўының арқа тәрепине, өзіне үлес етип берілген Тимнат-Серахқа жерледі. ³¹ Ешуньң тири ўақтында хәм Ешудан кейин жасап, Жаратқан Ийениң Израил ушын ислеген барлық ислерин билген ақсақаллардың тири ўақтында Израил халқы Жаратқан Ийеге хызмет етти.

³² Израил халқы Мысырдан кетип баратырып, Юсуптиң сүйегин де өзлери менен бирге алып кеткен еди. Олар оны Яқыптың Шехемдеги атызына жерледі. Яқып бул атызды Шехемнің әкеси Хамордың улларынан жүз теңгеге сатып алған еди. Сол жер Юсуптиң урпақтарының мүлкі болды.

³³ Харонның улы Элазар да қайтыс болды. Ол Эфрайымның таулы үлкесине, улы Пинехасқа берілген Гиба қаласына жерленді.